

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljno pristojbino ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Previdni bodimo!

Nemškoliberalna stranka vedno bolj propada in na nje mesto stopajo stranke, ki so v narodnem oziru navadno še nestrpnejše. Te stranke pa vendar nimajo tiste jedinsti, kot je dolgo vladala mej liberalci, pa tudi ne tiste moči, ker jih ne podpira židovski kapital. Ko se je mej Nemci pojavil protisemitizem, se židje vedno bolj ločijo od nemštva. Te dni, ko se je mej dunajskimi dijaki razpravljalo o tem, če se pravi Nemec more sabljati z židom za čast, in so proti dotičnim sklepom nemškonarodnih dijaških društev ugovarjali židovski dijaki, so na svojih shodih nekateri naravnost oporekali, da bi bili Nemci, temveč so tudi po narodnosti židje. Brez židovskega denarja pa nam Nemec ne bode več tako nevaren.

Nemci že sami spoznavajo, da ne bodo mogli več dolgo gospodariti v vsej Avstriji. Premišlujejo že, kako bi mogli največ zase rešiti. Leta 1867. so bili spoznali, da vse države ne morejo več komandirati in pogodili so se z Madjari in jim prepustili vzhodno polovico. Pa tudi naše državne polovice niso dolgo upali ohraniti nemškemu vplivu, zato so se pa potem pogodili še s Poljaki, da bi tembolj neomejeno vladali v ostalih deželah Avstrije. Tedaj so si mislili, da so si za večne čase sebi gospodarstvo zagotovili. S tistega časa se je pa že marsikaj premenilo. Čehi so postali v avstrijski politiki močnejši činitelj in tudi drugi slovanski rodovi se vedno bolj zavedajo svoje narodnosti. Zato pa Nemci dobro vedo, da se njih veljava že majo. Pripravljeni bi že bili tu pa tam kaj odjenjati, da bi le drugod se toliko bolj utrdili. To so že bili poskusili 1890. leta, ko so se na podlagi znanih punktacij bili pobotali s Čehi. Odrekli so

se bili nemškemu vplivu v velikem delu češke kraljevine, da se tako tembolj utrdijo v drugih delih dežele. Mislili so že, da bodo lahko na Češkem v tako imenovanem nemškem zaključnem ozemlju po svoje gospodarili in poleg tega tudi v drugih kronovinah ložje tlačili Slované, ker jim Čehi ne bodo delali ovir, ko so se z njimi pogodili. Njih tedanji nameni so se pa izjalovili, ker se je narod češki uprl temu, kar so se češki in nemški politiki bili na Dunaju pri polnih kozarcih šampanjca dogovorili.

S tistega časa so pa Nemci že precej pohlevnejši postali. Včasih so se kar križali pod češkim državnim pravom, sedaj se pa že začnejo prijazniti s to pošastjo. Poslednji čas so posebno pogosti po nemških listih članki, v katerih se daje razumeti, da pod posebnimi pogoji bi Nemci privolili v obnovo češkega državnega prava. Meji drugimi je namestnik češkega deželnega vrhovnega maršala dr. Lippert priobčil v glavnem levičarskem glasilu članek, v katerem priporoča obširno samoupravo za Češko. On sicer pravi, da ne priznava češkega zgodovinskega prava, a češki kraljevini gre večja samouprava, kakor drugim deželam, ker je jako velika in plačuje veliko davkov. Sicer pa ni to glavna stvar, zakaj dr. Lippert priznava češko obširno samoupravo, glavna stvar je, da je sploh priznava. Namestnik deželnega maršala pa navaja pogoje, pred katerimi bi Nemci mogli dovoliti v razširjenju češke deželne samouprave. Nemcem bi se moralo na Češkem priznati zaključeno nemško ozemlje in sploh zagotoviti pravice njih narodnosti na tak način, da bi pozneje Čehi ne mogli jih jim kratiti. Ta samouprava bi se pa ne smela raztegniti na vse dežele češke krone. Na Moravskem in v Šleziji naj ostanejo sedanje razmere, ker Nemci neomejeno vladajo, le na Če-

kem so pripravljeni nekaj odjenjati. Ko bi se to jim posrečilo, bilo bi zanje mnogo pridobljenega. Čehi s Češkega bi prihajali v deželni zbor samo, kadar bi se gotovo določene stvari reševale. Nemci bi navadno imeli gotovo večino in bi Slované v Šleziji, na Moravskem in v slovanskih pokrajinah na vse moči zatirali.

Seveda se ni bati, da bi se Čehi sedaj vseli jim na limanice. Dokler se Moravska in Šlezija ne mislite priklopiti samoupravi Češke, tako dolgo ni moč govoriti o kakem sporazumljenji. V toliko pa Nemci sedaj še ne prijenjajo. Toda kdo ve, če v kratkem prijenjivejši ne postanejo. Njih gospodstvo na Moravskem nikakor ni trdno. Kadar pa Moravijo zgube, bodo pa voljni s Čehi se pobotati že z jako popustljivi pogoji in tudi na Šlezijo že tedaj ne bodo dosti gledali.

Mi Slovenci moramo resno računati s tem, da pride do take uprave mej Nemci in Čehi in če mi poprej si svojega stališča ne zagotovimo, utegne se nam potem huda goditi. Zanašati se ne smemo preveč, da nas Čehi ne puste na cedilu. Madjari in Hrvati so se tudi pobotali preko glave drugih slovanskih narodnostij na Ogerskem. Nikakor nismo preveč črnogledi, ako že danes rečemo, da kaj tacega tudi v naši državni polovici ni izključeno.

Češki zastopniki že nas včasih malo mlačno podpirajo. To se je jasno videlo pri dr. Ferjančičevem predlogu, ki bi bil tudi njim v korist. Pa tudi glede notranjega uradnega jezika delajo Čehi mej nami in njimi razliko. Postavili so se že precej na tisto nemško stališče, da bolj razvitemu narodu gredo večje pravice. Splošno se pa ne sme pozabljati, da se slovenska in češka politika ni nikdar povse vjemala. Nikako ni

LISTEK.

Zahvala Ljubljane.

(Nemški Josip Stritar.)

Govoril kot predgovor k prvemu koncertu „Glasbene Matice“, dvorni igralec Kutschera.

Iz daljnih krajev pevci so veseli
Prispeli semkaj k Vam, ne brez strahu —
Ne, da bi čast, da slavo bi želeli,
Zahvalo le prinašajo Vam tu.
Zahvalo v pesmi dati — upi smeli,
V domovju spevoveščega rodu!
Srce hvaležno nam je pot kazalo
Z dežele naše v carnico prezalo.

Hudo trpeli smo! — Še zeva rana,
Ki vsekala jo je potresa moč,
Ko trepetala vboga je Ljubljana
V brezmejnem strahu na Velikonoč;
Nikjer rešitve, zavetišča, brana,
Povsod brezupnost, klici na pomoč!
V trenutkih kratkih strta je ležala
Očetov zemlja; bode li še vstala?

O zlato srce, Dunaj, srce tvoje,
Kako odprlo se tedaj je nam;

Kako donašalo dari je svoje!
Presvitli cesar hitel k nam je sam!
Dogodba grozna prešla bode v sloje
Potomcev naših, ki hvaležni vam,
Jo vnukom poznim bodo ohranili,
Kak' bi Vam bratje, mi se zahvalili?

Ni li presmelo, klicati Vas „brate“,
Ker drugega rodū ste in krvi?
Lastnosti naših tudi ne poznate,
In vendar nekaj Vam za nas gori,
Srce na pravem mestu Vi imate,
Odprto vsakemu kedor trpi!
To brate kaže Vas in to nas gnalo
Je semkaj priti k Vam, dajat zahvalo.

Zahvala v pesni sladki bodi dana,
Ki iz hvaležnega srca kipi;
Li vseh Vam bode tudi, kar Ljubljana
Vam tu ponuja? — ptuje se glasi.
Nič se ne bojmo, tukaj sta prognana
Razpor, prepri, tu srce govori!
Krepko zatoraj se iz prs nam dvigaj
Zahvalna pesem, sprostri se in vžigaj!

Predno začnemo, pesem naj zaori,
Prelepa, divna, kdo je ne pozna?
Vsak narod peva v svojem jo govori,

In vsak ume jo, čuti v dnu srca,
Vse rode v širnem Avstrije prostori,
Z vezjo, močjo, nadzemske jih obdā,
Zapojte spev vseh narodov čislani:
Obvaruj Bog, cesarja Bog ohrani!

Črnogorska osveta.

Prestavil A. P. O.
(Konec.)

Ze tisto noč se je razžaril nenadoma celi
nelokrog nad Podgorico. — Kaj je to? — Glej,
Skender-Age poletni stan gori, dokler čisto ne
izgori. Kar je Janko obljubil, je tudi storil in
naenkrat s činom potrdil; a to, da je Skender-
Agina vila pogorela, je bil samo začetek njegove
osvete, ker od te dobe se je čulo gotovo vsaki
dan okoli Podgorice pokanje pušek. Turški pa-
stirji so bili redoma pobiti pri svojih čredah, a
črede so jim bile odgnane v planine. Nobeden
Turk se ni upal iti iz Podgorice brez večjega
spremstva, ker je že naprej vedel, da ga gotovo
zažene kroglja ali handžar divjih in razjarjenih
pobratimov Janka Petrovića in Bogdana Man-
dušića. Letna stanovanja zunaj Podgorice so bila
zapuščena, vsaki Turčin se je bal tam stanovati,
ker nikdo ni bil varen, da mu ga po noči pred

dobro, če se slepimo, temveč računati je treba s stvarnimi razmerami.

Gledajmo pred vsem, da si zagotovimo svoj obstanek in narodne pravice, predno pride do kake preosnove naše države. Če smo složni, tudi slovenski vpliv na Dunaju ni tako neznan, da bi se moglo kar o nas tebi nič meni nič barantati. Samo gledati je treba, da ne bode prepozno. Zatorej previdni bodimo!

Jugoslovansko šolstvo.

(Govor g. državnega poslanca dr. L. Gregorčiča v državnem zboru dne 17. februarja 1896.)

(Dalje.)

Rekel sem, da se ljudske šole v Trstu, na Koroškem in Štajerskem zlorabljuje v potujčevanje našega naroda. V Trstu in v Gorici je uradno čez 1000 slovenskih za šolo godnih otrok, vendar dotična mestna zastopa ne stori svoje dolžnosti in ne ustanovi primernih ljudskih šol za slovensko prebivalstvo. Na Koroškem je 24 takih šol v krajih, kjer biva od 30 do 90 odstotkov Slovencev, v katerih se nahaja 311 slovenskih otrok, ki pa se le v nemškem jeziku podučujejo.

Enakih šol imamo tudi na Štajerskem 22; posebno ob jezikovni meji in v nekaterih trgih, in sicer jih imajo naslednji kraji: Lučane, Rače, Špelfeld, Sladki vrh, Apače, Radgonska okolica, Jarnej, Muta, Vrate, Marenberg, Pekre, Studenci, Radvanje, Razvanje, Ljutomer, Ormož, Štore, Vojnik, Vitanje, Laško Sevnica, Konjice. V teh šolah je vse nemško. Vsaka slovenska beseda je izključena, da, celo v vest tako globoko segajočo spovedno molitev se morajo otroci v nemškem jeziku učiti. Okrajni šolski nadzornik, ki ne sedi daleč od mene, je enkrat tako šolo obiskal in opazil, da slovenski otroci tam čisto zastoj sedé. Niti iz enega otroka ni mogel spraviti celega stavka.

Zato je predlagal pri šolski oblasti, naj bi se vendar vsaj v najnižjih razredih pomagalo otrokom v slov. maternem jeziku, toda nemška šolska oblast je to naravnost odbila. Nj. ekselencija sedanji naučni minister je takrat, ko je bil prvokrat minister, poslal izbornega šolnika in vrlega avstrijskega domoljuba g. dr. Jarca za deželnega šolskega nadzornika na Štajersko. Ta mož je imel ta edini pogrešek, da je tudi proti Slovincem hotel biti pravičen. On je te šole popolnoma obsodil, rekoč: „Te šole niso vredne, da solnce po njih sije“. To so mu v Gradcu zelo zamerili; moral je za vlade naučnega ministra Madeyskeja svojo ožjo štajersko domovino zapustiti in svoj prostor prepustiti novemu deželnemu šolskem nadzorniku, odločnonemškemu Linhardu.

Te ljudske šole prav za prav niso prave ljudske šole, nego očitne ponemčevalnice, in za to imam dve prav izborni priči. Prva je g. dr. Foregger, celjski poslanec. On je lani v tej visoki zbornici stavil vprašanje na vlado o dozdevnih

neprilicnostih na novi nemški šoli v Vojniku pri Celju in je označil vse „učence te nove šole kot nemške“. V tej šoli pa je 17 nemških in 62 slovenskih otrok. Tudi nova nemška ljudska šola v Ljutomeru ima le 14 nemških učencev poleg 69 slovenskih. Vendar je druga moja priča, neki g. Dular, podpredsednik nemškega „šulvereina“, pri božični slavnosti pred temi učenci govoril o nemškonacijonalnem čustvu in izrekel upanje, da ti učenci in učenke postanejo kedaj krepki nemški možje in nemške žene. To je vendar najbolj očitno ponemčevanje. V trenutku, ko stopi slov. otrok v tako šolo, ga iztrgajo slovenski narodnosti in ga izročijo nemštvu in ga tudi kot nemškega smatrajo. Takih šol noče naš narod in proti njim vedno protestuje. Take šole se našemu ljudstvu le vsiljujejo, večinoma jih mora naše ljudstvo plačevati. Te šole so delo naših narodnih nasprotnikov, naših narodnih odpadnikov in c. kr. šolskih oblastij, so delo bivšega štajerskega namestnika barona Kübecka in koroškega deželnega predsednika Schmidt Zabierowa in njunih okrajnih glavarjev, so delo izključno nemških deželnih šolskih svetov v Celovcu in v Gradcu in deželnih šolskih nadzornikov Gobanca, Zindlerja in Linharda.

O Gobancu ne bom dalje govoril, ker sem že ob drugi priliki svoje mnenje dovolj jasno izrekel in utemeljil. Gledé na deželnega šolskega nadzornika Zindlerja pa trdim, da nikakor ni pripraven za nadzornika gimnazij, ker je le matematik, a ne jezikoslovec. Nam Slovincem je bil že od nekdaj zelo sovražen in bo tak ostal do svoje smrti. Iz najnovejšega časa nam to potrjuje Celje. V prvi razred tamošnje nemške gimnazije je bilo 64 učencev vsprejetih, in takoj je deželni šolski nadzornik Zindler ukazal razdeliti prvi razred v dva razreda. Toda 89 učencem nove slov.-nemške gimnazije te dobrote ni privoščil.

Ko se je imenovanje novega deželnega šolskega nadzornika Linharda objavilo, zavladalo je veliko veselje po nekaterih nemških listih. Pozdravljali so ga odločno nemškega moža.

V tem oziru se ti krogi niso motili, kajti takoj je začel novo šolsko vojsko proti nam Slovincem, v kateri se je zelo oblikoval po svojevoljnem in nepostavnem postopanju. Šolski zakon deželnemu šolskemu svetu ne dovoljuje pri nastavljanju učiteljev odstopiti od zakonito sestavljenih ternapredlogov dotičnih okrajnih šolskih svetov. (Dalje prihodnjič.)

Celjske novice.

(Posojilnica v Celji.) Predstoječi račun za leto 1895., kaže zopet lep napredek naše zadruge. Denarni promet, pomnožil se je od prejšnjega leta za 842.833 gld. 40 kr. ter je znašal leta 1895. 2.718.498 gld. 10 kr. Pristopilo je tekom leta 1895. 2305 novih zadrušnikov, kateri so vplačali deležev gld. 1998—, izstopilo je samo 67 zadrušnikov ter vzdignilo deležev gld. 616—. Stevilo zadrušnikov

se je torej pomnožilo za 238 gld. in vplačani deleži za gld. 1382—. Koncem leta 1894. je bilo 2917 zadrušnikov, kateri so imeli vplačanih deležev gld. 37.759— in je tedaj koncem leta 1895. štela zadruga 3155 zadrušnikov in gld. 39.141— vplačanih deležev. Hranilnih vlog se je leta 1895. vložilo 2173 krat 695.705 gld. 02 kr., vzdignilo se je pa in sicer: popolnoma 452 krat in deloma 681 krat 465.592 gld. 47 kr., torej se je več vložilo 230.112 gld. 55 kr. Kapitalizovane obresti za leto 1895. znašajo 43.901 gld. 22 kr. in stanje vlog koncem leta 1894. 1.103.333 gld. 36 kr. Koncem leta 1895. znaša torej stanje vlog 1.377.347 gld. 13 kr. Na vloge od 100 gld. spada 615 vložnikov, od 100 do 500 830, od 500 do 1000 265, od 1000 do 2000 166, od 2000 do 3000 53, od 3000 do 4000 26, od 4000 do 5000 7, od 5000 do 10.000 32, čez 10.000 spada 21 vložnikov. Skupaj 2015 vložnikov. Na posojilih izplačalo se je leta 1895, 488 zadrušnikom 176.591 gld. 89 kr., vrnilo pa je 2666 zadrušnikov 74.101 gld. 94 kr., tedaj se je več izposodilo 102.489 gld. 95 kr. Koncem leta 1894. je znašalo stanje vsih posojil 913.291 gld. 11 kr., ter znaša stanje istih koncem 1895. leta 1.015.781 gld. 06 kr., danih 2957 zadrušnikom. Stanje naloženega denarja v raznih denarnih zavodih se je tekom leta 1895. zvišalo za 85.027 gld. 69 kr., ter znaša koncem leta 1895. s kapitalizovanimi obrestmi vred 294.539 gld. 10 kr., razun poštne hranilnice, v kateri je bilo koncem leta 1895. tudi 1858 gld. 89 kr. naloženih. Vrednostnih listin se je tekom leta 1895. nakupilo za 1515 gld. 60 kr., ter znaša stanje istih koncem 1895. leta 2498 gld. 70 kr. Stanje upravnega premoženja zvišalo se je tekom leta 1895. tudi za 287.840 gld. 15 kr., ter znaša koncem 1895. leta 1.523.747 gld. 05 kr. Za novo stavbo „Narodni dom“ izdalo se je tekom leta 1895. 84.040 gld. 74 kr., ter znašajo vsi izdatki do konca leta 1895. všteti kupnino za stavbeni prostor 114.375 gld. 40 kr. V letu 1895. prosilo je 814 strank za posojilo v skupnem znesku 282.790 gld. — kr. dovolilo se je pa 505 strankam v 75 sejah načelstva 252.830 gld. 85 kr., od katerih se je pa leta 1895. le 176.591 gld. 89 kr. izplačalo. Skupnih sej načelstva in nadzorstva je bilo leta 1895. sedem in sej stavbenega odseka za „Narodni dom“ 35, tedaj vsih sej skupaj 117. Čisti dobiček leta 1895. znaša 15.490 gld. 65 kr.

(Južno-štajerska hranilnica v Celju) Dne 26. m. m. odobren računski sklep skazuje jako lep napredek čvrstega, dasi še mladega zavoda. Denarnih prejemkov imela je hranilnica v pretečenem letu 986.093 gld. 15½ kr. in po odbitku gotovine z dne 31. grudnia 1895 v znesku po 22.740 gld. 81½ kr. skupnih izdatkov 963.352 gld. 34 kr., tedaj skupnega denarnega prometa 1.949.445 gld. 49½ kr. proti 1.379.014 gld. 60 kr. lanskega leta, ter se je zvišal leta 1895. denarni promet za 570.450 gld. 89½ kr. Hranilnih vlog vložilo se je 601.821 gld. 15 kr. proti

nosom ne zapalijo „besni“ Črnogorci. Zastoj so pojedini oddelki konjиков pazili na celo okolico; Črnogorcem na sled priti ali jim škodovati niso mogli, ker oni so se jim samo krohotali iz svojih klancev in strmih skal.

Komaj se je raznesel glas v bližnjih okrajih, kako ona dva pobratima Turkom zadajata ljute rane, ko že junaška mladež od vseh strani na noge skoči ter prihiti, da se njima pridruži. V kratkem se je četa Janka Petrovića tako pomnožila, da je z njo že lahko napadel pojedina sela, kjer seveda ni nikdo živ ostal razun požigalcev.

Tako je med drugimi opustošila ta smela črnogorska četa znamenitejša turška sela Klisopolje in Dubico, ali vkljub temu so pa vendar Črnogorci lazili kakor gladni volkovi okoli trdne Podgorice, ne bi-li se zunaj zidovja kdo prikazal, da bi ga zgrabili.

Tako preide nekoliko nedelj, a črnogorska četa je še vedno ropala in požigala v oni okolici.

Slednjič zve o tem tudi Skadarski paša, kako nasilje ta četa dela ter hitro sklone odpraviti to zlo. V to svrhu paša sam zbere do petsto dobro oboroženih Arnavtov ter se z njimi napoti naravnost v Podgorico.

Paša odide že drugi dan po svojem prihodu s svojimi Arnavti v planine, da tam poišče neprijatelja, in da se dostojno maščuje. Najsmelij Turki iz Podgorice, a mej temi tudi Skender-Aga, se pridružijo četi paše Skadarskega, da častno operejo madež v krvi teh svojih sovražnikov.

Na celem potu, koder koli je hodil paša s svojimi Arnavti, ni bilo nikjer ne duha ne sluha o Jankovej četi. Več ur mine preden Turki dosepejo do prve črnogorske kočé, kojoj hitro zažgejo: nato pa prihiti iz bližnjih planin več Črnogorcev, ki složno in junaško napadejo sovražnika. Izpa pečevja nastane zdaj strašno pokanje črnogorskih pušek. Z največjih hribov se je tudi čulo, kako včasih gromovito odjekne na daleč pojedina puška kot poziv v boj in v znamenje onim, ki so se mudili malo dalje od bojišča. Kmalu za tem privre od blizo in daleč lepo število Črnogorcev za boj pripravljenih, in vsak, ki se le sme ponašati z junaško roko, zgrabi sovražnika od vseh strani.

In preden je minula jedna ura, je bil Skadarski paša obkoljen s svojimi Arnavti med planinami, kjer so od vseh strani in iz tisoč pušek frčale smrtonosne kroglice na njegovo četo.

Čeravno so bili Turki v grozni zmešnjavi, da so tako dočakani, se vendar niso hoteli umak-

niti, marveč so se hrabro branili in kolikor je bilo mogoče, Črnogorcem vračali posojilo. Ali kaj jim je hasnilo braniti in opirati se tam, kjer je že sama narava z jedne strani zgradila čvrsto zidovje, ktero sovražniki ne morejo prevaleti, a z druge zopet usadila v srce tem svojim gorskim junakom sveto ljubav do domovine, ki učini, da vsak izmed njih rad plane v boj, pripravljen da žrtvuje za dom, ako je treba, svoj život; turško četo pa kot najemnike je tirala v boj le sama zapoved poglavarjev in strah pred kaznijo.

Ta bitka med gorami je trajala čez poldne, in zdaj še le so se začeli Turki polagoma nazaj pomikati, ker se niso mogli sili ubraniti, ali vsejedno so jih spremljali Črnogorci z železom in svincem.

Ze so se Turki prerili do zadnjega klanca, iz kterega se pride na prosto in v dolino pred Podgorico, ko naletijo na ono ljuto četo, ktero sta Janko in Bogdan vodila, in koja jih je pričakala tam v klancu. — — — Zdaj na novo in mnogo strašnejše kakor prej

Stade prasak dugijeh pušaka,
Zvek strašivi oštrijeh sabalja,
Zamni Črnogora od žamora,
Vrište konji, konjenici ječe
Gusta magla sve planince prikri
Od crnoga praha i olova.

452.690 gld. 18 kr. lanskega leta, tedaj so se zvišali določki hranilnih vlog preteklega upravnega leta za 149.130 gld. 97 kr. proti onim z leta 1894. Vzdignilo se je pa leta 1895. znesek 438.883 gld. 95 kr. proti 299.083 gld. 94 kr. lanskega leta, tedaj so se vzdigi zvišali le samo za 139.800 gld. 02 kr., skupno so narasle hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi po 54.030 gld. 29½ kr. in letošnjimi določki za 16.967 gld. 49½ kr. Skupnega stanja hranilnih vlog bilo je tedaj dne 31. grudnia 1895 1.497.949 gld. 54½ kr. Tudi v posojilih skazuje se napredek. Prošenj vložilo je 281 strank, katere so prosile za 243.301 gld. 58 kr. Ravnateljstvo dovolilo je pa le 149.321 gld. 58 kr. Razposodilo se je 200 strankam 141.010 gld. 34 kr. proti 137.406 gld. 78 kr., tedaj se je preteklo leto 3603 gld. 56 kr. več posojil izplačalo kakor leta 1894. Vrnilo se je 40.498 gld. 01 kr. in je tedaj prirastka v posojilih 100.512 gld. 32 kr. in došteti k temu posojila z dne 31. grudnia 1894 dobimo stanje posojil koncem leta 1895. v znesku po 1.233.799 gld. 37 kr. Glavna rezerva z dne 31. grudnia 1894 v znesku po 27.755 gld. 57 kr., zvišala se je koncem leta 1895. za čisti dobiček upravnega leta 1895. po 8333 gld. 98 kr. in je narasla na 36.089 gld. 55 kr. t. j. 240% vseh hranilnih vlog. Te številke predučujejo nam jasno kako krepko se razvija „Južno-štajerska hranilnica“ in dokazujejo tudi ob enem, kako živa potreba je bila za štajerske Slovence nje ustanovitve. Želeli je le, da se osredotoči v njej vsa denarna sila Spodnje Štajerske, da bode kos za dovoliti tako mnogoštevilnim zahtevam.

(**Castni Celjan Chlumecky**) se je močno zameril Celjanom. Obiskal je bil slovenska koncerta na Dunaju, kar je seveda velik greh za častnega meščana „nemškega“ Celja. „Vahtarica“ se zatorej ni mogla vzdržati, da bi ne dala brce njemu in vsem nemškim liberalcem. To je pač hvalečnost sveta! Celjsko nemštvo bi se že davno ne košatilo, da ga niso podpirali nemški liberalci.

(**Pravosodje po gimnazijah.**) „Celjski nemški listič“ napada prejšnjega profesorja na celjski gimnaziji gospoda profesorja dr. Vrečko-ta, da bi bil v svoji sedanjosti službi kot profesor v Kremsu, neko disciplinarno stvar enostransko zvršil. Mi nimamo braniti gospoda profesorja dra. Vrečko-ta in on bi bil nam tudi gotovo prav malo hvaležen, ako bi nastopili kot njegovi opravičevalci. Pa napad na tega gospoda nas vnovič spominja na znane „disciplinarne preiskave“ na celjskem gimnaziji Končnikovi, kjer se nemškim dijakom „ni mogla dokazati“ nobena krivda, če tudi so znane Bismarckijade itd. vrabči čivkali na strehah. Da pa so slovenski dijaki neke klopi iz zemlje pipali, dokazalo se je na mah čisto jasno. Postopek proti Bismarckijancem na celjskem gimnaziji je dobra priprava za sodbe o gojencih bodočega „Studentenheima“, ki bodo seveda vsi „strammdeutsch“ vzgojeni v vseh zna-

nih surovostih in neolikanostih pravih nemških buršev. To bo treba dokazov ostrejših, ko za vse matematične stavke, da bo kak „nemšk dijak“ česa kriv. In slovenski dijaki? — Končno bode — preveč! Dovoljen je „Heil“, „Heil“, „Heil“ — „Na zdar“ pa ne! To je nemškutarsko šolsko „pravosodje!“

(**Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj**) imenovalo je svojega zasluznega predsednika g. Anton Brezovnik-a, častnim članom. Dne 1. t. m. izročila se mu je krasna diploma z nagovorom v katerem so se posebno povdarjale njegove zasluge za učiteljski stan v teku 20 let kar učiteljuje.

(**Glasbeno Matico**) ljubljansko in njena dva dunajska koncerta soditi predznika se je tudi celjska „vahtarica“. Za resnico temu listu ni bilo nikoli. Zato ostane tudi glede ljubljanskih pevcev pri svojem obrekovalskem značaju in pravi, da Brucknerjevega „Te Deum-a“ ni bilo poznati v izvedbi „Glasbene Matice“. Poročevalc celjskih Slovencežruhov se tu dela, kakor da bi on poznal imenovani muzikalični proizvod, kakor sploh „D. W.“ hoče vse vedeti in poznati, dasiravno oni, od katerega je „D. W.“ dobila dopis o koncertih „Glasbene Matice“ o glasbi malo več ve, kakor kakšna poje, kedar ga iz kacega zbora skoz vrata pod milo nebo potisnejo. Dunajski časopisi so polni hvale o nastopu ljubljanskih pevcev in pevk in skladatelji se niso mogli dovolj diviti izvajanju pesmi „Te Deum“. Proti slovenskim pevcem in pevkam rovala je samo „Ostdeutsche Rundschau“, časopis zeta celjskega doktorja Štepišnika, in po tem listu posnela je svojo modrost „vahtarica“. Z dne dni pilepljeno je na oglih celjskih ulic vabilo na zloglasno „Ostdeutsche Rundschau“, ki ima na čelu pruskega orla, vabilo samo pa je tiskano s črkami v pruskih barvah (črno-belo-rudeče). Da ljudje, ki imajo tak časopis za svoje glasilo, ne morejo prenašati ničesar drugega, ko nemščino pruske vrste in da se trudijo teptati neutajljive kulturne napredke Slovencev, razume se lahko. Samo da tuljenje takih volkov Slovencev ne bode ustrašilo širiti svoje omike v slovenskem in avstrijskem mišljenju.

(**Bismarck**) je dne 1. aprila 1896 dovršil svoje 81. leto. Ta mož je smrten sovražnik Avstriji in se je našemu cesarstvu nekočlikrat samo zato kazal prijaznega, ker je našo moč potreboval za svoje namene. In takega nasprotnika Avstrije slavijo celjski „Nemci“ o vsaki priliki. Lani so nekateri od njih mu šli čestitat k 80temu rojstnemu dnevu na njegov dom v Friedrichsruh blizu Hamburga, letos so pa na predvečer Bismarckovega rojstnega dneva, 31. sušca, skoz tri ure streljali na Liscach pri Celji. In mladina celjskih „Nemcev“ je slavila čez vse „našega kancelarja“. — Čudno je v Avstriji! Zavedne Slovence, do dna svojih src zvesto udane cesarju in cesarstvu, opisujejo celo uradniki kot „pan-slaviste“ samo zato, ker hočejo preustrojitev

Avstrije po njenih osnovnih postavah samih tako, da bi res imela Avstrija, kakor je rekel presvitli cesar sam, „prostor za vse svoje narode“, to je, da bi vsi avstrijski narodi se mogli razvijati v okviru države po svoje, v svojem jeziku izraževati se in iskati svojo srečo. Tako prav res avstrijsko prizadevanje zadeva ob zadržke v Avstriji, — slava Bismarcka pa je dovoljena!

(**„Celjski Sokol“**) priredi svoj prihodnji „jourfixe“ v soboto dne 11. t. m. v hotelu „pri kroni“ ob 8. uri zvečer. Poprej ob 7. uri je v društveni telovadnici skupna vaja v korakanji, h kateri se vsi člani nujno vabijo. — Reditelji pri „jourfixu“ so bratje Sever, Rebek in Vavken.

(**Na mesto g. prof. M. Zavadlala**) pride kot profesor slovenskega jezika na višjo gimnazijo v Celji, kakor čujemo, naš rojak gospod dr. Valentin Korun, sedaj profesor na gimnaziji v Kranju.

(**„Celjski nemški listič“**) odreka slovenski glasbi izvirnost in nam očita, da si vse le pri sosedih izposojujemo. Njemu in njegovim patronom je vse, kar je slovansko, roba nižje vrste, katera nima nobene vrednosti. A glej, isti listič se je zadnjič toliko spozabil, da je, v svoj podlistek sprejel celo neko povest prestavljeno iz — ruščine. Da bi ta listič sploh kedar bil izviren in prinašal svoje lastne misli, tega od njegovih piscev nismo nikoli pričakovali, a da v svojih slovstvenih tatvinah celo po zaničevani ruščini segajo, pač dokazuje golo duševno siromaštvo. Celjani so pač zadnji, ki se smejo sklicevati na izvirnost ali duševno plodovitost. Sicer pa, kar ti revčki čivkajo služi tako le v posmeh ne le Slovincem temveč tudi vsim pravim Nemcem, med katere nemški Celjani silijo, kakor jež v jazbetino, dasi dobro vedó, da so le vsiljenci in da jih bije vedno v obraz izrek slovanskega pokoljenja.

(**„Celjski Sokol“**) nam priredi dne 19. aprila zvečer v vrtne salonu hotela „pri zamorcu“ sokolsko slavnost, pri kateri nam bode zopet pokazal svoje vrline. Glavna točka vspeveda je nastop na novo osnovanega tamburaškega zbora, pod vodstvom kapelnika dr. H. Šukljeta. Druga točka je telovadba, ki bode to pot občinstvu marsikaj zanimivega pokazala. Nastopila bosta dva atletska oddelka (na drugi, dosedaj še tajni oddelki posebej opozorimo) in telovadilo bode tudi več telovadcev na bradli. Prepričanje, da se zopet pri tej veselici snidemo od blizu in daleč, je gotovo opravičeno. Izdala se bodo posebna vabila in natančnejši vspeved se še pozneje naznani.

(**Na smrt obsojen**) je bil pri porotniški obravnavi tukaj v Celju dne 31. marca t. l. ropar Pavel Ferme. Koncem lanskega leta so roparski umori na Trojanu in v Ločici napravili v celem vranskem okraju in sosednih krajih na Kranjskem silen strah. Nikdo si ni bil več varen življenja. Po noči od 27. na 28. novembra 1895. bil je namreč od neznanega storilca Vincenc Novak iz Trojan v postelji umorjen, in njegova žena, Marija Novak, težko telesno poškodovana. Tri dni kasneje bili so zopet blizu tam, v Ločici pri Vranskem vsi prebivalci ene hiše, trije od neznanega zločinca umorjeni. Gospodarju Martinu Trofinu in dekli Heleni Florijanc je hudodelec s sekiro glavo razklal, 14letnega sina slednje, Tomaža Florijanca, je pa isti zadavil. — Zandarjem se je pa kmalo posrečilo priti zločincu na sled in državno pravdnštvo je vložilo zoper Pavla Fermeta, težaka in Jožefa Mazzonija kočarja, oba iz Vranskega, obtožbo zaradi roparskega umora. Obravnavo zoper iste je bila pred porotniki v torek 31. marca. Predsedoval je predsednik okrajnemu sodišču g. Ullepitsch sam. Obtožbo je zastopal državni pravdnik g. dr. Galle in za zagovornika je bil postavljen dr. Ivan Dečko. Jožefu Mazzoniju se ni moglo nič kaj pravega dokazati, in tako so ga porotniki po predlogu zagovornika g. dr. Dečka skoraj enoglasno z 11 proti enemu glasu oprostili. Proti Pavlu Fermetu pa so bili dokazi tako jasni in popolni, da so ga porotniki enoglasno za krivega spoznali, na kar ga je sodišče obsodilo na smrt na vislicah. (Obravnavo zoper roparja Pavla Fermeta) Zanimanje za to porotniško obravnavo je bilo z ozirom na nečuvana zlodejstva, katere je ta s prav živinsko besnostjo učinil, velikansko. Ze

Kroz maglu se turski barjak vije,
Šare sjaju, ljuti noži zvišuje,
Čalakuju po kostima sablje,
Bojna koplja kroz dim poviruju,
Daždi krvca iz rana junačkih
Ko proletne vode potocima.

Turki so bili tirani do skrajnega zdvojenja; spredaj jih seka Ivan in Bogdan s svojo ljuto četo, zadek pa jih nadlegujejo ostali Črnogorci. Že tretjina turške čete je poginila na bojišču. V tem trenutku zbere Skadarski paša, da bi se še rešil, okoli sebe ostale konjike in zastavnike ter hoče z njimi prodreti na polje skoz ljuto Jankovo četo. Paša se zažene s konjiki naprej. Bogdan podere s svojo puško zastavnika ob enem z zastavo raz konja, ali paša vkljub temu rije naprej. Tu pade Bogdan pogazen in razmadran od konjskih kopitov; Arnauti s pašo so že mislili, da so rešeni, ko Janko na novo začne svoje hrabriti, in ne da Turkom prodreti, temveč jih vedno bolj in bolj napada. Turki padajo, kakor snopje in lahko bi jih preštel, koliko jih je še živih. — — —

Ali glej tam-le jednega konjika, kako se hrabro brani in ljuto Črnogorce seka. Ko ga Janko zagleda skoči kakor besen, ter zavpije: „Ha tu si mi Skender-Aga! — — — Dobro mi došel!“ Kakor strela se spusti na njega in mu prebode konja; ali Skender-Aga, hrabri stari

Turčin, skoči hitro na noge. Zdaj se jeden na drugega besno zažene s handžarom v roki, z zobmi škripljeta in težko sopita ne zavolj prizadetih ran, temveč z jeze in srda. Po dolgem borjenju, ki je bilo podobno žarkemu bliskanju v temnih oblakih, pade Skender-Aga, ali z njim se zruši tudi Janko. Zadnja grozna borba nastane na tleh — — —

Oba se v krvi valjata, nobeden noče popustiti, dokler obeh smrt ne objame.

Še v smrti drži Janko, kakor s kleščami z levo roko za vrat Skender-Aga, dokler mu desna handžarja ne popusti, s katerim je prebodel svojega sovražnika.

Bitka je končana. Tudi Skadarski paša je poginil z ostalo malo pešico svojih Arnautov. Zmagali so Črnogorci.

Po tej bitki je ostalo mnogo mladih Turkov brez gospodarja, ali tudi je bilo mnogo Črnogorskih vdov, ki so žalovale kakor sive kukovice, a tudi je gorko zaplakala marsiktera sirotica pri spominu na svojega dragega.

Tako je Janko Petrović spolnil, kar je obljubil. On je junaško pal, ali se je tudi osvetil in posvetil kakor pravi Črnogorec.

mного dni pred obravnavo ni bilo več moči dobiti vstopnic. Porotniška dvorana je bila natlačena polna; med poslušalci bilo je mnogo dam odličnega občinstva, med njimi tudi častnikov in prav mnogo kmetijskega prebivalstva; iz Vranskega pripeljalo se jih je kakih 6 voz. — Nikakor pa se nam ni dopalo, da se je tokrat, menda prvokrat, dopustilo, da so poslušalci se rinili na prostor odločen za porotnike in se naslanjali in sedeli za njihovimi hrbti. To je napravilo nekako čuden utis, taka reč ponižuje ugled obravnave. Ravno tako se nam ni dopalo, da gre mlad gospodič, pravijo, da je bil neki koncipijent, med obravnavo k zapisnikarju in se tamkaj z njim pomenkuje, menda kam bodeta šla po dovršeni obravnavi na vrček piva. — G. dr. Iv. Dečko je zagovarjal, kakor naravno, slovenski, kar je navzoče celjske postopake dvigalo kar v zrak; komaj je začel g. dr. Dečko govoriti, rinili so ti postopaki ven, razkačeni, kakor gadje, češ, da je nezaslišano, da se kaj takega v Celju godi, ne da bi zagovornika za tako „drznost“ mahoma obsodili na vešala. Tudi en porotnik Franc Girstmajer doma nekod iz Slovenskih goric, šinil je kvišku, rekoč, naj zagovornik govori nemški; kajti on da te „nove slovenščine“ ne more razumeti. Pa dobil je kratek odgovor od g. dr. Dečka, da je on vse, ki so se oglasili pri njem, s prošnjo, naj jih odkloni, ker ne razumejo dovolj slovenski, drage volje odklonil, da bi torej bila tudi tega porotnika dolžnost svojo nesposobnost o pravem času naznaniti, od g. predsednika pa poduk, da on v tem oziru nima zagovorniku nič predpisovati. — In tako je in tako mora biti, slovenščina ima pred sodiščem vse pravice; ako eden in drugi porotnik ni zmožen slovenščine, naj se ne kliče; če se kliče za porotnika je to protipostavno, kajti porotnik za Celje mora znati slovenski. —

(Izpred porotnega sodišča.) Dne 23. marca 1896. Preds. Ullepitsch, drž. pr. dr. Galle, zagov. dr. Stepischnegg. Matej Zigart je zasmehoval Lovra Ačko iz Vojtine, zaradi njegovih hčera. Skregala sta se in sprijela, dokler ju pristopivši Jakob Pongračič ni razpravi. Zigart je nekaj poznej zgrabil primizno klop in vdaril Ačka tako močno na glavo, da se je le ta zgrudil na tla, Zigart pa je na tleh ležečega Ačka še enkrat vdaril s klopjo, rekoč: zdaj sem ti dal, kar sem ti že dolgo obetal. Lovro Ačko je umrl na prizadjenih mu ranah. Ker je obtoženec svoje djanje priznal in se s tem strinjajo poizvedbe, je sodišče po izreku porotnikov spoznalo Matija Žigarta krivega in ga obsodilo na triletno težko ječo. — II. obravnava istega dne. Preds. Ullepitsch, drž. pr. dr. Galle, zag. dr. Duchatsch. Dninar Jurij Bauman iz Kremberga, Jur Florjančič in Valentin Gole so ukradli po noči od 16.—17. ržnega cveta 1895 Jožefu Centner in nezaprtega prostora konjsko vprego za 35 gld., potem jo je Bauman popihal, in ga je pravica še le čez 6 mesecev koncem grudna dobila v roke. V teh šestih mesecih pa Bauman ni počival. Po noči 27. avgusta je v družbi Leopolda Krajner in Antona Weinhandl ukradel v Trassenberg kravo, vredno 70 gld., po noči 28. vinotoka sam Tomažu Črnčecu v Negovi iz zaprtega prostora 10 vreč vrednih 5 gld., dne 2. listopada Mariji Kolbl v Andrencih kravo, vredno 89. gld., in nazadnje po noči 28. grudna v družbi Franca Mohoričiča, Alojzu Zeleniku 6 kur, vrednih 5 gld. Druge tatove bode sodilo sodišče samo. Pred porotniki se ima zagovarjati samo Jur Bauman, ki je bil že 9krat zaradi tatvine kaznovan. Priznal je vse in je bil po izreku porotnikov obsojen na 6 letno težko ječo. III. obravnava istega dne. Predsednik Ullepitsch, drž. pravdnik dr. Galle. Dne 11. grudna 1895 je neznan tat ukradel Heleni Pratter v Celji zlato žepno uro in prstan v vrednosti po 58 gld., 5. grudna je nekdo ukradel Milutinu Divkovič v Gradci temnomodre suknjene hlače in telovnik v vrednosti 18 gld. Telovnik in hlače so se našle pri Francu Walter, ki je že bil 12 krat zaradi tatvine kaznovan. Obsojenec je tajil, rekoč, da je hlače kupil, da o uri in prstanu ničesar ne ve, ker sploh ni bil 1. grudna v Celji. Kakor so pa poizvedbe dognale, popotoval je 1. grudna skozi Celje neki Moric Zecha s posilnico tržaškega redarstvenega ravnateljstva. In ta posilnica se je našla v rokah obtoženca. Iz tega

je bilo razvidno, da je Walter pod imenom Moric Zecha s posilnico popotoval skozi Celje in da je tedaj mogel ukrasti 1 grudna uro in prstan. Porotniki pa se v tem niso mogli prepričati in so spoznali obtoženca krivega samo tatvine hlače in telovnika in prestopka proti javnim naredbam, ker je popotoval pod neresničnim imenom in je bil Walter obsojen na 2 letno ječo. — Dne 24. marca t. l. Predsednik dr. Eminger, obtožitelj Schwentner, zagovor. dr. Stepischnegg. Zakonska Anton in Antonija Jagodic, mesarja in krčmarja v Jarenini sta bila, kakor se je to že prigodilo mnogokrat, pijana. V takih slučajih je Jagodic rad ženo pretepal. 6. prosinca je prišel Anton Jagodic pijan domu, in se sprl s svojo tudi netrežno ženo, ker mu ni pripravila večerje in ker je kupila tele. Tudi takrat je Jagodic pretepal ženo, jo z glavo butal ob zid, in se celo s stolom zagnal proti njej. Vendar sta se zopet pomirila, in oba z gosti vred pevala. Jagodic je celo na harmoniko igral. Pozneje sta se v kuhinji zopet sprla, in ko je Jagodic ženi pretil, da jo bo z nožem dregnil, je žena rekla: tu sem, dregni me! Jagodic je na to ženo v trebuh zabodel in je vsled prizadane poškodbe dne 15. januarja umrla. Jagodic se je zagovarjal, da je bil tako pijan, da ni vedel kaj dela. Porotniki so mu to verjeli, ga spoznali samo krivega prestopka pijanosti, na kar ga je sodišče obsodilo na dvamesečni zapor. — Dne 25. marca t. l. Angleškoavstrijska banka v Trstu je poslala poštarju Andreji Zupancu v Pristavi gotovine po 5000 gld. dne 16. sušca 1895. Vsa pisma in sploh vse pošiljatve za Pristavo sprejme od poštne ambulance na železnici pošta Polčane, da jih poštni sel potem v Pristavo prinese. Dne 17. marca t. l. je res Zupanc dobil obvestilni list, da pride denar. O denarju pa ni bilo ne duha ne sluha. Ker je bil denar zavarovan pri adrija-tiški in generalni banki, je le ta morala izplačati 4980 gld. med tem ko je pošta morala plačati za izgubo rekomandirane pošiljatve 20 gld. Preiskava je dognala, da se je zavoj z denarjem oddal pošti v Polčanah, vendar ni bilo nikogar sumničiti, ker je poštar Gamauf že 28 let vestno opravljal službo. Jeseni lanskega leta je kupil poljčanski poštar Jožef Gamauf zemljišče Antona in Terezije Prešern za 2550 gld. in je do malega izplačal vso kupnino. V pismeno pogodbo je dal postaviti kupnino samo za 1000 gld. Sodništvo je obrnilo pozornost na Gamaufa, ki je trdil, da si je od leta 1878 dotično svoto prihranil. Hišna preiskava ni nič posebno sumljivega spravila na dan, in Gamauf je trdo tajil. Ko je bil Gamauf v preiskovalnem zaporu, je njegov začasni namestnik Egger našel v miznici Gamaufove pisalne mize dve vrednostni listini vsaka po 1000 gld. in dva stotaka. Gamauf, ki je po hišni preiskavi trdil, da nima nič več denarja, kakor se je našlo pri njem, se je zdaj izgovarjal, da je dobil te papirje od nekega malopoznatega Franca Markovič, ki je šel v San Francisco (v Ameriki) ali pa Capstadt (na južnem rogu Afrike). Napsled pa priznal, da si je prisvojil tistih 5000 gld. Po izreku porotnikov na krivdo obtoženca, ga je sodišče obsodilo zaradi hudodelstva tatvine na 3 letno težko ječo. (Dalje prihodnjic.)

Spodnje-štajerske novice.

(Iz Teharjev.) Po noči dne 1. t. m. zgorel je v svoji hiši pod Teharji kovač Valentin Žnidar. Mož je zadnji čas vedno popival in je tudi v predvečer smrti se ga nalezal do nezmernosti. Vlegel se je tako pijan v posteljo, katera se je vnela, na dosesdaj še neznan način, in v jutro dobili so ga vsega osmojenega in mrtvega v hiši.

(Nemška šola v Vojniku) vzgojila bode lepe ljudi in čudne kristjane. Cerkvene zapovedi veljati morajo vsakomur, ki je krščen in je katoličan. Kar velja za posamnega, veljati bi moralo tem bolj recimo za šolo, katera ima vzgajati prihodnje državljane. Nemški vojniški šoli seveda cerkvene zapovedi ne ugajajo in zato si jih priroji, kakor ji je priljubeno. Da bi vlovila zopet nekaj požrešnih in brezsrčnih starišev, ki bi dali otroke za Judežve groše ali kako štruco ali cunjo, napravila je v postnem času neko javno veselico, pri kateri so otroci zmrzovali,

da je bilo joj. Radovedni smo, koliko kalinov bode sedlo zopet tem nemčurjem na limance, da bodo poslali svoje otroke v nemško mučilnico. Radovedni smo pa tudi kaj porečejo šolske oblasti k takemu početju in preziranju cerkvenih zapovedi.

(Učiteljske premembe.) Gdč. Olga Eppich, podučiteljica v Vojniku prestavljena je v enaki lastnosti v Št. Ilj pri Mislinji; g. Marija Kralj v Rečici pride pa za učiteljico v Jurklošter; Karol Vizijak prestavljen je iz Gornje Ponkve v Gornjo Rečico nad Laškem; gdč. Marija Strecker podučiteljica pri Sv. Petru v Sav. dol. pride za podučiteljico na mariborsko okoliško šolo; g. Fr. Kramar na Zidanem mostu gre za poletni tečaj suplirat v Zgornjo Rečico pri Laškem.

(Iz Št. Lovrenca nad Prožinom) nam poročajo. Zadnji čas je bil, da se je zgodila premena pri županstvu. Poprejšnji župani vladali so, kakor neomejeni gospodje in nobeden ni mogel ali smel blizo, da bi se bil prepričal, kako se kaj godi z občinskim premoženjem. Župan Janez Kompolšek in pa Boštjan Šuhelj nista trpela, da bi kdo kaj ugovarjal njih gospodarstvu. Ko pa je prevzel županstvo sedanji vrli župan Andrej Samec, prepričal se je takoj in tudi z njim celi občinski odbor, da ni vse tako v redu, kakor bi moralo biti. Pregledal je obč. odbor knjige in našel pomote, da n. pr. ni bilo vknjiženih 109 gld. in še nadaljno pomoto, da so zopet pozabili zapisati 56 gld. Seveda se pri takem gospodarstvu ni čuditi, da so prejšnji župani se z vso silo hteli obdržati na županskem stolu in častili tajnika, kakor vsevedeža. Ljudstvo pa se sedaj lahko prepriča, da volilne borbe niso za igračo ali osebno čast, ter da je dobro včasih malo podregati v že preveč zamrežene tmine.

(Za „Mozirsko koč“) se zelo zanimljejo tudi kmetje in pastirji v Radegundi in Šmihelu; kajti obljubili so, da brezplačno spravijo vse potrebne stvari na stavbivšče ter nacepijo skodle. Tako prodira zanimanje za „Slov. plan. društvo“ vedno v širše kroge. V Mozirju tudi pridno nabirajo prostovoljne doneske zato za to koč; posebno se trudita g. Feliks in g. Leopold Goričar. Hvala jima lepa.

(Iz Šaleške doline) 1. aprila. (Smrad.) Da je povsod, koder se koplje premog, kolikor toliko smradu, je znana reč. Smrdelo je tudi v naši Šaleški dolini; toda tako, kakor smrdi sedaj že teden dni — kaj takega še ni bilo! Lapp je bil prodal nekemu kmetu cel kup premoga že pred par leti. Ker ga pa tisti kmet do gotovega obroka ni ugenil, zažgali so baje Lappovi ljudje sami tisti premog. In zdaj se vali tisti dim, kakor ga veter suče, na vse strani in razširja po vsej dolini, zlasti pa proti Velenju in proti Škalam tak neznosen smrad, da nas hoče zažgati. Človek se tu vpraša, ali smejo kapitalisti že res vse počenjati, kar se jim ljubi? Ali ni nikake pomoči zoper takšno bogataško ošabnost? Šaleška dolina pa se bo poslej morala imenovati: „smrdljiva dolina“?

(Novo šolo) zidali bodo v Solčavi. Ministerstvo je odločilo, da se mora ustanoviti redna šola. Dosedaj podučeval je preč. gosp. župnik brezplačno.

(Nove žandarmerijske postaje) namestili so v Rušah, Sv. Trojici, Oplotnici in Št. Petru pod sv. gorami.

(Gozdni požar.) Dne 23. marca t. l. proti večeru vnel se je gozd nad kemično tovarno v Hrastniku ter vpepelil nekaj hehtarov gozda. Zažgali so baje otroci, ki so se igrali z žveplenkami. Le previdni in hitri pomoči se je zahvaliti, da so ogenj kmalu odušili in tako zabranili še večjo škodo.

(Trojičke porodila) je posestnikova soproga Urša Znidarič, roj. Kolenko v Bukovcih niže Ptuja. Dečki so vsi čvrsti in tudi mati ni oslabela.

(Narodna čitalnica v Ptui) priredi na Velikonočni pondeljek t. j. 6. malega travna (ne pa, kakor je po pomoti tiskano na vabilih 7. velikega travna) gledališko igro: „Cvrček“. Slika kmetijskega življenja v 5 dejanjih. Po Charlotte Birsch-Pfeifferjevi poslovenil Dav. Hostnik. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 30 kr., za dijake 20 kr.

(Obesil se je) na Zgornji Rečici v župniji Sv. Ane na Krembergu v noči od 26. do 27. sušca 21leten fant Karol Bauman, s hlačnim jermenom. Dne 27. sušca bi imel iti k vojaškemu naboru. Vzrok samoumora je bil strah pred kaznijo zavolj tepeža.

(Osebnost.) Naš rojak g. Fran Gorečan, podal se je v Montpellier na Francoskem, da na tamošnji sloveči ameriški trtnici dovrši svoje študije o trtarstvu. Štajerska hranilnica je dovolila v ta namen 500 frankov.

(Podružnico „Germanenbunda“) so nekateri po sili Nemci ustanovili v Mariboru. Predsednik je znani Hans Kordon, čegar oče je bil Čeh, mati pa Slovenka; v odboru pa so češki Kralik, slovenski dr. Čebul in češki Witlačil. Zdaj pa še naj kdo dvomi, da je mariborsko nemštvo pristno!

Druge slovenske novice.

(Ljubljanski župan) se misli odpovedati po dovršenih ljubljanskih mestnih volitvah, kakor se nam piše iz Ljubljane. Govori se, da bode voljen za župana deželni poslanec gospod Ivan Hribar. Ljubljanskim Nemcem pa tudi vladi ni prav po volji, da bi bil gosp. Hribar župan in že rujejo proti njegovi izvolitvi. Nekdo je tudi v graški „Tagesposti“ se že proti gosp. Hribarju oglasil. Skušaja se baje mej mestne odbornike zasejati razpor. Deželni predsednik bi rad imel župana, s katerim bi pometal po svoji volji. Ker pa sedanji župan ni hotel biti slepo orodje vlade, zato je pa pri njem bil prišel v nemilost. Stališče bodočega župana nikakor ne bode lahko.

(Mestne volitve v Ljubljani) se letos ne bodo vršile brez vsega boja. Obe slovenski stranki bode postavili svoje kandidate. Zmagala bode pa najbrž z vsemi svojimi kandidati narodna stranka. Kat. narod. stranka ima jako malo upanja, ko so se jej celo „konservativni“ obrtniki do malega zbegali. Na kak konpromis pa ni misliti po hudem boju pri deželnozborskih volitvah. Nemci se pa tudi letos volitve ne udeležijo.

(Ovira stavbeni delavnosti v Ljubljani.) Pričakovati je bilo, da se takoj pomladi začno zidati nove hiše v Ljubljani, a sedaj še vse stoji. Samo nekatere hiše se podirajo. Ljudje ne morejo dobiti stavbenega dovoljenja. Mestni zbor je sklenil uravnavo mestnih ulic in dal napraviti dotični načrt. Ta načrt se je pred dobrima dvema mesecema vladi predložil v potrjenje, od koder ga pa ni nazaj. Dokler se pa ne potrdi, se pa nikomur stavbena črta določiti ne more. Vlada se ne strinja s tem načrtom, kakor se da iz nekaterih stvari sklepati, in vso zadevo za vira. Več tujih delavcev je pa brez dela.

(Povrat „Glasbene Matice“ v Ljubljano.) Dne 26. marca povrnili so se pevci „Glasbene Matice“ v Ljubljano. Na kolodvoru jih je čakalo mnogobrojno občinstvo, župan z občinskimi svetniki. Občinstvo je prihajajoče pozdravilo s tako navdušenostjo, s kakeršno se pozdravlja vračajoča se zmagajoča vojska. Župan je je pozdravil v imenu mesta in se jim zahvalil, da so tako častno rešili svojo nalogo in dosegli, da se bode daleč po svetu širil glas o Slovencih in lepoti njihovih pesnj. Za pozdrav se je zahvalil s prijemnimi besedami gosp. deželnosodniški svetnik Vencajz. Nato so zopet zaorili živel in slavaklici. Vojaška godba je svirala; bilo jo je polkovno poveljništvo popolnoma prostovoljno brez vsake prošnje poslalo na kolodvor. Tako lepega vsprejema, kot ga je priredilo z Dunaja se vračajočim pevcem, skoro ne pomni bela Ljubljana. Ljubljanske nemškonarodne kroge pa precej peče ta slovenski vspeh.

(Tatica.) Dne 28. m. m. prijeli so v Ljubljani tatico Terezijo Baloh in jo izročili deželnemu sodišču. Neka ženska je opazila, ko jej je tatica ravno vlekla listnico iz žepa. Ta dan je v Ljubljani na trgu bilo še več drugih žensk okradenih in je najbrž vse te tatvine izvršila omenjena tatica.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Kamniška moška in ženska podružnica priredila dne 15. aprila t. l. veselico, pri kateri se bode deklamovala tudi Schillerjeva „Pesem o zvonu“, ilustrovanja z živimi podobami.

(Nova hranilnica na Kranjskem.) Mestna občina radovljiška sklenila je vstanovitv mestne

hranilnice že 2. januarja 1896. leta. Deželni odbor je dotični sklep z ozirom na prevzeto jamstvo za vloge in njih obrestovanje z ukrepom z dne 10. marca t. l. št. 2014 odobril, in predložila je občina že pravila vladi v potrdilo, tako, da je pričakovati, da prične nova hranilnica šesta na Kranjskem prav v kratkem s svojim poslovanjem. Ž nje ustanovitvijo ustreglo se je živahni potrebi in splošni želji.

(Umrli je) dne 28. marca t. l. gosp. Anton Tratnik, zdravnik v Šmartnem pri Litiji. Rajni bil je rojen leta 1808. v Idriji in se naselil pred 59. leti v naš kraj, kjer je vedno blagodejno deloval. N. p. v m.

(Pogozdovanje Krasa) zelo napreduje. Koder je bilo pred leti videti samo sivo skalo, že danes po preteku 10 let zeleni smreka in borovec. Letos nasadili bodo zopet sto tisoče iglovine pod nadzorstvom svetnika W. Golla iz Ljubljane. Posebno lepo vspevajo nasadi med Št. Petrom in Nabrezino. Ti nasadi niso le v korist ljudstvu radi lesne kupčije temveč bodo velika vpora proti neznosni burji.

(Električno razsvetljavo) mislijo vpeljati v Voloski, Opatiji in Iki. V vsem bode ta električna razsvetljava imela 98 svetilnic.

(Imenovanje) Vrli narodnjak g. c. k. okr. glavar v Velikovcu na Koroškem Franc Kolenc imenovan je deželno-vladnim svetnikom v Celovcu.

(Občinska volitev v Crni na Koroškem) ni izpadla za Slovence povse povoljno. Zmagali so samo s šestimi svojimi kandidati, z drugimi so pa za jeden glas v manjšini ostali. Nasprotniki imajo poleg šestih odbornikov še dva virilista in bode torej lahko gospodarili v občinskem zastopu. Pritisk pri volitvah je bil od nemške strani velik. Posebno so delali proti Slovincem uradniki grofa Thurna. Upamo, da ne bodo dolgo nemškutarji gospodarili v tej občini.

(Slovenščina pri deželnem odboru koroškem) le počasi prihaja do veljave. Te dni je razpisal službo pregledovalca občinskih blagajnic s plačo 600 gld. Zahteva se od prosilcev, da morajo znati slovenski vsaj v besedi. Torej povse brez slovenščine le več ne gre. Kako si bode pa ta pregledovalec pomagal, če dobi slovenske račune, če bode le v besedi znal slovenski, to pa ve pač samo koroški deželni odbor.

(Družbe sv. Mohora) lep napredek grozno jezi Nemce. Celovške „Freie Stimmen“ pišejo, da ta družba zatira Nemce. Mej njenimi člani je po trditvi tega lista 10.000 Nemcev, celo več grofov in županov. Čuditi se res moramo, kako je nemški časnikar iztaknil toliko Nemcev. Seveda priznati noče, da bi bilo dosti Slovencev na Koroškem, zato je pa nekatere naredil za Nemce.

(Učiteljske plače na Koroškem.) Po sklepih deželnega zbora je koroški deželni šolski svet uredil učiteljske plače, 83 učiteljev dobi po 700 gld., 111 po 600 gld., 222 po 540 gld., 139 po 480 gld.

(Zaradi uboja svojega moža) obsodilo je v osemletno ječo tržaško porotno sodišče 51letno kmetico Katarino Dilico. Žena se z možem ni mogla razumeti. Zapustila ga je torej. Mož je pa potem okrog beračil in pijančeval. Ona je pa jako neredno živela. Večkrat je mož prišel k ženi, a vselej je pri taki priliki bil kreg in pretep. Dne 18. februarja letos je bil zopet prišel k nji, a ona ga je pobila s sekuro.

(Polom.) Konkurz je napovedala tvrdka E. Stadler in drugovi v Trstu. Zgube bode baje do 200.000 gld. Domači trgovci pa vendar ne bodo dosti prizadeti. Največ zgube imajo nekateri Angleži. Ta tvrdka je trgovala z lanom, konopljo in kavo na debelo. Govori se, da je imela veliko izgube pri kavi.

(Izpred tržaškega porotnega sodišča.) Dne 23. marca je bil obsojen v devetmesečno ječo devetnajstletni Ivan Puhis iz Tomaja, bivši poštni ekspeditor na Nabrezini, zaradi poneverjenja. — Dne 24. marca je bil obsojen zaradi ropa in povrnitve v Trst Alojzij Giacuzzi iz videmskega okraja v petnajstletno ječo. Giacuzzi je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine, javnega nasilstva itd. ter že leta 1870. leta pregnan iz Trsta. Vzlic temu se je v Trst rad povračal in bil devetnajstkrat že kaznovan zaradi nedovoljene povrnitve. Dne 17. februarja je napal pri belem

dnevu v Trstu petdesetletno prodajalko vina in jo udaril s tri kilo težkim kladivom. K sreči se je bila toliko umaknila, da je ni ubil, a vendar jo je bil težko poškodoval. Napal jo je jedino zaradi tega, da bi jo oropal. — Dne 26. marca je bil obsojen v petmesečno ječo zaradi prestopka varnosti življenja Ivan Cergulj, ki se je bil pri igri sprl z dvema tovarišema in jednega s kamnom tako udaril, da je oslepil na jednom očesu.

(Novi notar za Motovun.) Notarjem v Motovunu je imenovan dr. Karol Mecchia. Novi notar je dobil dovoljenje, da sme napravljati spise v nemščini in italijanščini. Kam naj pa hodijo motovunski Slovenci, kadar potrebujejo notarja?

(Sokolsko društvo) se baje osnuje v kratkem v Pazinu. Na to delujeta dr. D. Trinajstič in pa njegov koncipijent drd. Majstrovich. To bode zopet jezilo Italijane.

Druge avstrijske novice.

(Povišanje uradniških plač.) Dne 26. m. m. je predložila vlada državnemu zboru predlog o povišanju uradniških plač. Povišanja znašajo od 200 gld. v najnižjem, do 500 gld. v petem činovniškem razredu. Uradnikom v prvih štirih razredih se pa povišajo službene doklade. Stroški za uradniške plače se s tem zakonom povišajo za 10.016.450 gld. Povišale se bodo tudi plače uradniških slug in bodo v bodoče dobivali sluge najmanj 300 gld., potem tudi po 400, 450, 500 in 550 gld. Povišale se bodo tudi plače profesorjev in učiteljev na srednjih šolah, obrtnih šolah in vadnicah. Mej drugim se bode tudi določilo, da bodo višje plače, kakor so jo dosedaj dobivali profesorji na Dunaji, dobivali profesorji v vseh deželnih glavnih mestih.

(Kmetijske zadrage.) Pri razpravi o kmetijskih stanovskih zadrugah je v odseku se poljedelski minister izjavil, da on namerava pomagati s pomočjo teh zadrug osnovati podobno napravo, kot je pruska zadruga blagajnica. Ta blagajnica jemlje razpoložljiv denar od posamičnih kmetijskih zadrug na posodo in ga drugim posojuje. S tem je kmetom v Prusiji preskrbljeno za nizko obrestna posojila.

(Narodna enakopravnost pri sodiščih.) Pravosodni minister grof Gleispach je v svojem govoru v državnem zboru naglašal, da vlada stoji na stališču, da se pri sodiščih mora vsak državljani zaslišati v materinščini in da se morajo vloge rešiti v tistem jeziku, v katerem so pisane. Seveda je to mogoče le glede v deželi navadnih jezikov. Poljaku bi se v Marija-Celju pač ne mogle vloge v poljščini reševati, Italijanu pa ne v Levovu v italijanščini. Mi smo v ministrovim govorom zadovoljni, ko bi se v djanski zares tako izvrševalo, kakor želi minister. Mi nikakor ne zahtevamo, da bi se v Marija-Celju ali kje drugje v kakem nemškem kraju moralo slovenski uradovati, zadovoljni smo, če bomo le na slovenski zemlji mogli pravico dobiti v svojem jeziku, žal, da jo dosedaj večkrat ne dobimo. Posebno na Koroškem so v tem oziru za nas jako neugodne razmere. Pričakujemo, da bode minister skrbel, da iz njegovih besed tudi dejanja postanejo.

(Letni sezname volilcev.) Dr. Russ je predlagal, naj bi se napravili vsako leto posebni sezname volilcev, ki bi bili veljavni za vse leto. Utemeljeval je to s tem, da bi politično oblastvo imelo potem več časa za vršitev reklamacij, ter bi se več ne prigodilo, kakor se je nedavno v Dalmaciji, da okrajno glavarstvo ni rešilo reklamacij, ker ni bilo časa. Ko bi se volitve razpisale, bi potem ne bilo treba več nobenih reklamacij in bi se tudi ne dopuščale. Seveda zajec tiči za drugim grmom. Levičarjem ni na tem, da bi sezname volilcev bili v redu, temveč je dr. Russ s svojim predlogom imel povse drugi namen. Oblastva navadno volilne sezname sestavlja v meševitih deželah Nemcem ugodno. Tega ni pričakovati, da bi volilci se slednje leto poribigali, če so sezname pravilno sestavljeni. Ker bi pred volitvami ne bile več dopustne reklamacije, bi marsikateri slovanski volilec ne mogel voliti, ker bi ga bili pozabili vpisati v letni seznam volilcev. Odsek za volilno reformo pa dr. Russ-ovega predloga ni vsprejel.

(Volitev dunajskega župana) bode še le po Velikinoči, kakor smo že zadnjič poročali. Izvoljen bode skoro gotovo zopet dr. K. Lueger. Vlada bi rada, da bi bil izvoljen kdo drugi, a se nje želja ne bode izpolnila. Nemškonski protisemitje so tudi že jeli rovatiti proti dr. Luegerju, ker se jim zdi preveč prijazen duhovščini in premalo nemški. Priredili so precej velik shod proti Luegerjevi stranki. Na ta shod je prišel tudi Lueger z nekaterimi njegovimi pristaši. Ko sta govorila dr. Lueger in dr. Gesmann, so nemški nacionalci kar tulili in zaradi škandalov je moral vladni zastopnik razpustiti shod.

(Poljaki in volilna reforma.) Nekateri poljski listi so jako nezadovoljni z vladno predlogo o volilni reformi. Boje se namreč, da v občini volilni kuriji v Galiciji dobe večino Rusini. To bi bil hud udarec za poljski vpliv, kajti s tem bi bilo dokazano, da večina v Galiciji ni poljska. Da se to prepreči, ti časopisi zahtevajo drugačno razdelitev volilnih okrajev.

(Nemški nacionalci in Poljaki.) Poslednji čas nemški nacionalci po časopisih močno napadajo Poljake. V dolgih člankih pojasnjujejo, da se Avstrija na Poljake ne more zanašati, ako pride do boja z Rusijo. V njih člankih je prepletena resnica z zavijanjem in lažmi. Končno pa vsak tak list zahteva, naj se Galicija izloči iz dežel v državnem zboru zastopanih. Povod temu zabavljanju je torej to, ker so Poljaki na potu spoznanja, da Nemci ne morejo sami gospodariti v Avstriji, kakor bi radi. Seveda, ko bi Poljakov več ne bilo v državnem zboru, bi nemščino lahko proglasili za državni jezik. Tako pa to ne gre.

(Hrvatski ban grof Khuen Hedervary) je precej obolel na živcih in se v kratkem poda v Tirole se zdraviti. Grof Khuen Hedervary misli, da bode popolno vzklonil Hrvate ogerskemu vplivu, a sprevidi sedaj, da četudi je porabil ves svoj čas in vpliv in delal kakor stroj v pomadžarjenje Hrvatov, to vendar ni mogoče doseči. Mnogo Hrvatov je spridil in zasejal veliko razpore, toda želje ogerskih ministrov ni vresničil.

(Avstrijsko pogodbeno odposlanstvo) predlaga, da bi znanprej naša državna polovica k skupnim državnim stroškom donajala 58 milijonov, Ogerska pa 42. Madjari se bodo seveda močno ustavljali. Sicer se pa baš sedaj poroča po nekaterih listih one državne polovice, da je pričakovati na Ogerskem velik polom, tak je bil 1873. leta na Dunaju. Mnoga zasnovana obrtna podjetja ne vspevajo. Nam se dozdeva, da imamo tukaj opraviti z neko umetno napravljeno sleparijo. Z razširjevanjem takih govoric hoče Ogerska prepričati našo državno polovico, da gospodarski ni tako močna kot se misli in bi torej ne mogla prenašati večjih državnih bremen.

(Ogerski deželnoobrambeni minister) je moral jako neprijetne slišati v zbornici poslancev. Očitati so mu razne sleparije. Najhuje je pa bilo, da so na galeriji mnogi deželnoobrambeni častniki poslušali, kako obirajo poslanci njih ministra. Izdal je zatoraj hitro ukaz, da deželnoobrambovski častniki ne smejo hoditi na galerijo. Kaj bode pa to pomagalo, ko bodo pa častniki vendar iz časopisov izvedeli, kaj se vse ministru očita.

Ogled po širnem svetu.

(Umrl je) v Belemgradu v 60. letu za sušico Mihael Jakobsohn. Rojen je bil v Novgorodu v Rusiji. Bil je sodelavec pri v Petrogradu izhajajočem „Golosu“ in vojaški dopisnik pri ruski vojski, vojujoči se na Kavkazu. Priobčil je bil več dopisov, v katerih je razkril sleparije ruske intendance. Za rusko-turške vojne je bil poročevalec na evropskem bojišču. Po vojski je Jakobsohn bil dodeljen generalu knezu Douduhov v Korzakovu, ki je začasno vodil bolgarsko upravo. Pozneje je bil vodja ruskega konzulata v Ruščuku in se je seznanil s Stambulovom. Po zjedinenju obeh Bolgarij je prišel Jakobsohn za dragomana k ruskemu veleposlaništvu v Bukarešt. Tu je iz tajnega arhiva ruskega poslaništva ukradel več pisem, nekaj jih pa sam ponaredil in jih prodal Stambulovu. V teh pismih se ruska diplomacija kaže v jako slabi luči. Ko je pal Stambulov, tudi Jakobsohn ni smel več ostati v Bolgariji. Šel je v Srbijo, kjer ga je pobrala bolezen.

(Srbija) je v velikih denarnih zadregah. Uradnikov ne morejo več redno izplačevati. Iskali so denarja na posodo, pa ga ne morejo dobiti. Kralj je še mlad in neskušen, a govori se pa že o njem, da bi utegnil posnemati svojega očeta, kar se tiče zapravljanja denarja. Vlada hoče odstopiti, ker se več iz denarnih stisk pomagati ne more.

(Zmaga francoskega ministerstva.) Francosko ministerstvo je pred velikonočnimi počitnicami doseglo v zbornici velik uspeh. V začetku maja bodo v Franciji občinske volitve. Nasprotniki sedanje vlade napeli so vse sile, da vržejo sedanjo vlado, da bi volitev več ne vodila. V proračunskem odseku pa imajo večino vladni nasprotniki. Da vlado vržejo, je ta odsek nasvetoval, da se zavrne ves proračun, v katerem je progresivni davek in predloži nov proračun. To bi bila za vlado nezaupnica in bi morala odstopiti. Zbornica je pa odsekov nasvet zavrnila. Tako se je vlada obdržala in bode vodila občinske volitve. Če dobe radikalci več občin z vladno pomočjo v roke, bode zanje položaj ugodnejši pri volitvah za zbornico.

(V Turčiji) so zaprli zopet nekaj častnikov, ker jih dolže, da so kovali celo zaroto. V Carigradu pa ima sedaj Rusija največji vpliv. Govori se že, da bode sultan dovolil ruskim ladijam prehod skozi Dardanele, kar že Rusi dolgo žele.

(Ženske pri ustaji.) Kakor navadno ob ustajah, je tudi v Kubi mej ustaši več žensk. Neka Terezija Crespo je osnovala cel vojni oddelek. Ta oddelek se posebno odlikuje s pustošenjem in požiganjem. Lepe te bojevalke za svobodo domovine niso, mlade tudi ne, a njih pogum so pa že dobro spoznali Španjci. V boju so navadno v prvih vrstah.

Dopisi.

Iz gornje radgonskega okraja. (Naše okrajne volitve.) Tu pri nas smo imeli dne 20. in 21. p. m. volitve v okrajni zastop, pri katerih je naša narodna stranka — kakor navadno — zopet propala. Presenetil nas ta naš poraz kar nič ni, ker se zmage za zdaj še tako nismo nadejali; tembolj se pa naši nasprotniki te zmage prav po otročje vesele! No Bog jim žegnaj! Vsak človek ima z nečem veselje, naj ga torej imajo tudi oni s svojo zmago, kakor deca s kašo. — Še celo našej skrbinstev tetici v Gradcu, tako imenovane „Tagespošti“ se je od nezgruntanega veselja obrnilo v prsih srce, tako kakor mačka v žakli. Na vso sapo hiti poročati z dne 23. p. m. kako je bila volilna borba huda in kako je „klerikal-nacionalna“ stranka propadla, ker vsi izvoljeni gospodje(?) pripadajo k „Vortschrittspartei“. S prav otročjim veseljem pravi nadalje, kako da vsa agitacija, katero je po njenih mislih, že dolgo poprej vodil g. „Gemeindevorsteher aus Woritschau“, nič ni pomagala, dasiravno so še na pomoč pozvali g. dr. Rozino iz Ljutomera itd. — Toda o tem nam nič ne pove, koliko časa že traja agitacija od nasprotne, nemško-liberalne strani, kdo jo tam vodi, ter sploh, katere in koliko agentov so imeli, in ali se ti agenti imenujejo „vüček“ ali kako!

Oni dušni revež, gotovo kaki navadni „Winklschraibar“, ki je skoval oni dopis v „Tagespošti“, hotel je s tem brez dvombe g. občinskemu predstojniku Boračovskemu pripeljati eno prav toplo „klapuvüšnco“, zakaj se je izneveril „Lükovnjaki“, — kateri je obhajal, — bodi mimogrede omenjeno, — dne 3. marca svojo „zlato poroko“ pri Sinici, toda revež ni ga dosegel! Vrli g. predstojnik Boračovski je narodnjak z dušo in telesom, z besedo in z djanjem, ter se ne briga za reglanje nemškutarskih „rujhtčov“ v „Tagespošti“. Nazadnje se pa še izvije tej „skrbinstev tetici“ prav pobožni izdih izza brezobnih čeljusti, da bi namreč že skoraj prišel zopet oni čas, ko bode oba naroda, — nemški in slovenski v našem okraju živela v lepejši slogi in prijateljstvu med seboj, kakor je to bilo nekdanj! To tudi mi želimo, zlasti, ako bi v našem okraju zares živela dva naroda. Toda zdaj, ko bi v našem okraju stanujoče, prave Nemce, lahko na prste seštel, zdaj oni „pobožni“ vzdih nič drugega ni, kakor lažon o „volku in ovci“.

Kdo pa je bil prav za prav kriv našega poraza? Oni omahljivci, oni figamožje, kateri so, zatajivši svojo moško besedo, zatajivši čast in poštenje svojega materne jezika in naroda slovenskega, sedli na limanice nemškutarskih zapeljivcev, pomagali v izključljivo slovenskem okraju nemškutarske žlindre na krmilo, ne pomislivši da:

„Na našej zemlji tuji rod,
Naj gost nam bo, in ne gospod!“

Mej temi je bil posebno kapelski „rihtar“ v veliki zadregi; kakor je pozneje rekel, je bil celo zmoten in kako mu je neki srce trepetalo, ko je bil mej skušnjavci, a vendar je hopnil v nemškutarski koš! In pa vi Jurjevčani, tistih deset, kateri ste sicer do zadnjega hipa obetali, zvesto stati na narodni strani, pa ste vendar v odločilnem trenutku snedli svojo možbesedo! Kdo bi si bil mislil, da ste taki omahljivci! S tem ste si zaslužili redko čast, da vsak človek izpljune, rekoč: pfuj vas bodi, kadar izgovori vaše ime, kakor so to delali stari narodi, ko so izgovarjali imena svojih izdajalcev! — Zalostna vam majka. Ali mislite, da bode zategadelj res bolj nemški znali, ako se v vašem, izključljivo slovenskem okraju, nemški uraduje, vaš materni slovenski jezik se pa zaničuje in v blato tepta. Zakaj nočete na svojih domačih, slovenskih tleh, trdni slovenski gospodarji ostati, zakaj vklanate glave pod sramotilen tujčev jarem, zakaj sramotno ližete tujcu peto, s katero vam v blato tlači vaše najsvetejše narodne in verske pravice! O, vi petolizci! ali res mislite, da se s slovenskim jezikom nikamor ne pride, kakor vam na ušesa trobijo vaši zapeljivci; pa če bi tudi res bilo, ali mislite še morebiti vi ali vaši otroci postati sami „rajzni“ in „antverspurši“, ker le takrat vam je potrebna nemščina; dokler pa svoja posestva, katere so vam zapustili vaši stariši, ali pa si jih sami pridobili vsled svoje marljivosti in varčnosti, pridno obdelujete, dotlej vam ni potreba nemščine, niti v gospodarskih, niti v pravnih, kakor tudi ne v političnih zadevah, pa če bi tudi bili prisiljeni si v imenovanih zadevah iskati pravice bodisi v Gradci ali celo na Dunaju; saj so vse oblasti in vsi uradi dolžni, — hote ali ne hote — z vami posloovati v vašem materinem jeziku, ako le vi tisto zahtevate. Če me vse ne moti, vas je med vami več takih, katerim sicer diši iz slovenskih žuljev zložen denar, s katerim vas je posojilnica rešila iz zadrege, marsikaterega celo pred gospodarskim polomom; ali da bi vsled tega skrbeli za čast svojega in materne jezika tistih, kateri so vam v sili pomagali, tega pa ne!! Prav o vas bi se lahko reklo z nesmrtnim Slomšekom, da vi sicer „slovenske zemlje kruh zavživajte, in pijete vince slovenskih gor, slovenski, naš mili materni jezik pa zaničujete“, in prav se vam zgoti, ako se nad vami vresniči pregovor. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!!

Narodno-gospodarske novice.

Kmetijske zadruge.

II.

Predložen načrt določa, da se osnujejo po avstrijskih kronovinah okrajne in deželne kmetijske zadruge. Če bode deželni zbor sklenil, mogle se bode osnovati tudi občinske zadruge, ki bodo obsegale po jedno ali več občin, oziroma jedno ali več župnij. Občinske zadruge bodo podrejene okrajnim zadrugam, okrajne pa deželnim. Sicer dovoljuje ta zakon, da se bode moglo za jeden sodniški okraj, ako bode to potrebno gledé na razmere kraja, osnovati več okrajnih zadrug, ali pa tudi le jedno zadrugo za več okrajev. Poleg tega se bode tudi dovoljevalo osnovati zadruge za posamične skupine kmetovalcev. Tako bi ne nasprotovalo predloženemu načrtu zakona, ako bi zemljaki imeli svojo zadrugo, kočarji pa zopet svojo, ali pa veleposestniki svojo. Natančneje, kako se osnujejo zadruge v kaki deželi, bode še odločil deželni zbor. Deželni zbor bode tudi mogel skleniti, da se zadruge v kaki deželi sploh ne osnujejo, ali pa družijo le v jednem delu dežele.

Pri tej priliki naj omenimo, da bi bilo dobro, da se na Štajerskem ne osnuje le jedna, temveč dve ali tri deželne zadruge. Posebno bi

bilo želeči, da se za slovenski del dežele osnuje posebna deželna zadruga. To bi bilo v korist vspešnega poslovanja. Drugače se bodo v zadruge zanesli jezikovni razpori. Južnoštajerske zadruge bodo slovenski uradovale in bi bilo težavno dopisovanje z deželno zadrugo, ki bi gotovo nemški poslovala. Prav lahko bi se prigo dilo, da bi gospodje v Gradcu deželno zadrugo zmatrali le za ugodno sredstvo za ponemčevanje. To bi pa oviralo vspešno njegovo delovanje v gospodarskem oziru, kar bi bilo v škodo celaj deželi.

Splošno pa Južnoštajerci ne moremo imeti zaupanja v naše nemške sodeložane. Deželni zbor, deželni odbor in kmetijska družba se jako malo brigajo za gospodarski napredek slovenskega dela dežele. Gleda se le na nemške kraje. Ravno tako bi delala tudi deželna zadruga, ki bi bila v nemških rokah.

Pa tudi čisto gospodarski oziri zahtevajo, da se osnuje za slovenski del dežele posebna deželna zadruga. Gospodarske razmere in interesi južnega Štajerja so v.i drugačni, kakor pa gorenjega Štajerja. Na gorenjem Štajerskem se pečajo v prvi vrsti z živinarstvom, semtertja pa dajejo gozdi lepe dohodke. Poljedelstvo že tako dobro ne vseva. Sadjarstvu tudi že podnebje ni posebno ugodno, zlasti finejše sadne vrste več ne vsevajo. Ondotno sadjarstvo služi v prvi vrsti napravi sadjevega mošta. Vinska trta pa ne vseva.

Glavni vir dohodkov dolnjega Štajerja je pa vinarstvo in sadjarstvo. Druge stroke kmetijstva niso približno tako razvite. Zivinoreja je tudi na dolnjem Štajerskem povse drugače urejena, kakor na gorenjem Štajerskem, kjer imajo mnogo planinskih pašnikov. V malo kateri avstrijski kronovini vladajo take gospodarske razlike, kakor baš pri nas na Štajerskem.

Nadalje je pa tudi pomisliti, da je zelena Štajerska mnogo večja, kakor so nekatere druge kronovine. Na Štajerskem je dvakrat ali pa celo trikrat toliko prebivalcev, kakor na Koroškem, Kranjskem, Goriškem, Dalmaciji ali pa v Istri. Spodnji Štajer sam ima toliko prebivalcev, kakor katere teh kronovin. Ena sama deželna zadruga bi bila tudi z delom preobložena, in bi baš to bilo le v škodo njenemu vspešnemu delovanju. Zaradi tega se bodemo pa morali Slovenci poganjati, da se za slovenski del dežele osnuje posebna deželna zadruga, kateri bode sedež Celje ali pa Maribor. Najbolje bi bilo Celje, ker se sedaj v Celju nekako steka vse duševno življenje dolnjega Štajerja, dočim v Mariboru vse nekako dremlje.

Dalje je pa Celje tudi zaradi tega posebno pravno za kmetijsko zadrugo, ker je v Celju, že sedaj nekako gospodarsko središče štajerskih Slovencev, ker je tu sedež južnoštajerske hranilnice in „Zveze slov. posojilnic“. Mej nameni, ki bi jih imela kmetijska zadruga, je namreč tudi skrbeti posestnikom za posojila z ugodnimi pogoji in baš v tem oziru bi omenjena zaveza lahko šla zadrugi na roko.

Člani kmetijskih zadrug bodo morali biti vsi, ki se pečajo s poljedelstvom ali gospodarstvom. To torej ne bodo nobene proste zveze, temveč prisilne. Deželni zbori bodo pa smeli dovoliti kake izjeme. Nekateri bodo dovolili, da tistemu, ki ima skoro same gozde, ne bode treba riti pri zadrugi. Tudi bodo deželni zbori lahko sklenili, da pri zadrugah ne bode treba biti velikim posestnikom ali pa grajščakom, ki imajo svoja posestva vpisana v deželno desko ali imajo sploh velika posestva. Ravnotako se bodo lahko oprostil potem deželnega zakona dalje tisti, ki imajo prav malo zemljišča, in se od kmetijstva ne žive. Moglo se bode tudi določiti, da grajščaki ne bodo pri okrajnih, pač pa pri deželnih zadrugah. Vidi se torej, da tudi v tem oziru vladni načrt nič gotovega ne določa, temveč še le deželna zakonadaja bode tako popolnila načrt zakona, da se bode mogel izvesti.

Tukaj naj omenimo, da bi se po nekaterih kronovinah posebno grajščaki radi otrsli dolžnosti biti pri zadrugah. Grajščaki žive v ugodnejših razmerah kakor kmetje in zanje zadruge niso potrebne, imeli bi največ le sitnosti in plačila. Sedanje plemstvo je že popolnoma pozabilo, da bi imelo kake posebne dolžnosti do države in

skupnosti. Preverjeni bodimo, da bodo v mnogih deželnih zborih zastopniki veleposestva zahtevali, da se oproste dolžnosti, biti pri zadrugah. Po našem mnenju bi pa to ne bilo vgodno za razvoj zadruge. Zadruge bode imele jako različne namene in bode jim potreba mnogo denarja. Grajščaki, ki imajo velika posestva, bi pa baš veliko naklad do zadruge doprinali. Seveda bi na drugi strani zopet ne bilo ugodno, ako bi se grajščakom dale kake predprave, ali pa kak poseben vpliv, kakor ga imajo v parlamentarnih zastopih. Lahko bi potem ovirali delovanje zadrug kmetom v prid, posebno ondu, kjer se interesi kmetov ne vjemajo z interesi veleposestnikov.

(Ali naj se pusti čebelam delati satje?) Mej čebelarji se je že dolgo vršil prepir, je li bolje čebelam pustiti delati satje, ali pa naj se jim dajo umetni satovi, v katere kar med zanašajo. Mnogi čebelarji so trdili, da je poslednje mnogo boljše. Čebele nanosijo mnogo več medu. Natančneje preiskave so dokazale, da čebele, če delajo satovje, ne nanosijo nič manj, včasih pa še več medu, kajti imajo večje veselje do dela. Vsekako je vosek, ki ga nanosijo, dobiček, če se čebelam pusti delati satovje.

(Reja telet.) Kakor se skrbi za tele, tak bode vol ali krava. Če se tele prezgodaj odstavi, se dobro ne razvije, če se pusti, da predolgo sesa, pride reja predraga. Pred šestim tednom ne odstavljaj teleta. Odvajaj ga počasi in mu dajaj sprva posneto mleko, kuhane lanene preče, pa dobro seno. Oves je tudi posebno dober za rejo telet.

Knjževnost.

(Nove Šmarnice za leto 1896.) se tiskajo. Spisal jih je znani nabožni pisatelj gosp. župnik Jožef Kerčon, in sicer Bogu v zahvalo, da mu je dal doživeti petdeseto leto mašništva, in v spomin zlate maše, katero misli letos obhajati. V tej knjigi obravnava gosp. pisatelj življenje Marijino od njenega brezmadežnega spočetja do vnebovzvetja.

Razne stvari.

(Umrli je) dobro znani jezuit P. Maks Klinikowström v nedeljo dne 29. marca t. l. v Kalksburgu pri Dunaju v 77 letu svoje dobe. Naj v miru počiva.

(V spovednici umrl) je v nedeljo v Lipnici ondtni kapucinski gvardijan Ferdinand Plattner. Zadel ga je namreč mrtvoud. Bil je izobražen redovnik rodom Tirolec. Bil je večkrat tudi provincijal.

(Nevaren lep mož.) Dunajska policija je zaprla gledališkega igralca Viljema Melinskega, jako lepega moža. Ta mož je imel ljubezenske razmere z nad sto dekleti. Vsaki je seveda obetal, da jo bode vzel. Vsako je pa ogoljufal ali pa okradel. Naposled pa je naredila policija konec njegovemu počenjanju.

(Sleparski tovarnar.) Tovar nar za stroje v Mohaču na Ogerskem je pobegnil, ko je ponaredil za kakih 200.000 gl. menic. Poškodovane so razne budimpeštanske in praške tvrdke. V Hamburgu so ga prijeli, ko se je ravno mislil odpeljati v Ameriko.

(Žena morilka.) V gorenji Palaciji se je nedavno prigodil grozen umor. Na prigovarjanje je lepa osemnajstletna deklica vzela šestinštridesetletnega starca. Ker ji ni bil všeč in je bil tudi jako skop, ga je umorila z nožem. Te dni so jo obsodili na smrt.

(Abesinec v avstrijski vojski.) Malokomu bode znano, da že skozi štirideset let služi v avstrijski vojski neki Abesinec. Sedanjega podpolkovnika in poveljnika ogerske žrebčarije v Dobretinu je pred kakimi petdesetimi leti odkupil iz robstva v Kartunu odposlani avstrijski misijonski učitelj in poznejši konzul Hausal. Ta otrok je bil rojen blizu Gondora, sedanjega glavnega abesinskega mesta. Bil je mohamedanske vere. Hausal ga je dal krstiti na ime Mihael. Na Dunaju je bil ta Abesinec vzgojen na cesarjeve stroške. Postal je častnik. Ker je kazal veliko zanimanje in sposobnost za žrebčarijo, se je pospel do podpolkovnika pri žrebčarijih. Odlikovan je z viteškim križem Frana Josipa reda.

Današnjemu listu je priložena priloga znane Kathreinerjeve tovarne za izdelovanje Kneippove kave.

Koledar.

Sobota (4.) + Velika sobota. Izidor, škof. — Nedelja (5.) Velikonoč. — Ponedeljak (6.) Vel. ponedeljek. Sikst, papež. — Torek (6.) Herman J., spoznovalec; Eberhard, puščavnik. — Sreda (8.) Dioniz, škof; Marija, mučenica. — Četrtek (9.) Marija Kleofa; Demeter, mučenec. — Petek (10.) Ezechiel, p.; Antonij, mučenec. — Zadnji krajec dne 5. ob 1 uri 20 minut jutraj.

Sejmi.

Dne 4. aprila na Vranskem in v Poličanah (za svinje). Dne 7. aprila v Vildonu, na Ptujski gori, v Podčetrku in Šoštanju. Dne 8. aprila v Imenem (za svinje). Dne 9. aprila pri Novi cerkvi in na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Loterijske številke.

Trst 28. marca 1896: 47, 87, 15, 42, 86
Linc „ 3, 9, 88, 68, 38

Javno vprašanje

na slav. okrajni šolski svet v Celji.

1. Je-li sl. okr. šol. svetu v Celji znano, da je obhajala nemška šola v Vojniku javno šolsko veselico v postnem, to je, prepovedanem času?
2. Je-li sl. okr. šol. svetu v Celji znano, da je isti dan bil zelo mrzel in da so otroci bili v veliki nevarnosti oboleti?
3. Je-li sl. okr. šol. svetu v Celji znano, da se je veselica vršila med časom za poduk?

Menda nemški šoli v Vojniku vendar ne bode dovoljeno, da bode preko postav skakala čez vse, zato smo radovedni, kaj poreče sl. okr. šol. svet.

Več starišev.

Javna zahvala.

Občine Blanca in Brezje v sevniškem okraju bile so spomladi 1895 po mrazu in izvanredni burji dne 16. in 17. majnika hudo poškodovane. V vinogradih in deloma tudi na njivah bil je skoraj ves pridelek za to leto popolnoma uničen.

Revniki kmetje prosili so pomoči iz državne blagajne, in res — dovolila se jim je izdatna podpora. Ad hoc sestavljeni odbor imel bode veselo nalogo razdeliti najhuje prizadetim

19 posestnikom občine Blanca	730 gl.
4 „ „ Brezje	255 „

torej 23 posestnikom skupno 985 gl.

Podpisani štejejo si v prijetno dolžnost v imenu vseh obdarovanih iskreno se zahvaliti velečast. gospodu Frideriku Tax, vodji c. kr. okrajnega glavarstva v Brezicah, ki se je potruditi blagovoliti in žalostne razmere revnih kmetov visokej vladi temeljito razjasnil, kajti le po njegovem nepristranskem in neumornem delovanju bilo je mogoče doseči dovoljenje blagega darila v tako velikej svoti.

Županstvo na Blanci, dne 1. marca 1896.

Župan: Matija Gabrič.

Javna zahvala.

Kakor vsako leto, tako je slavna gornjesavinjska posojilnica v Mozirji tudi letos darovala podpisane mu krajnemu šolskemu svetu svoto 20 gl. za nakup obleke revnim šolarjem.

Za to blagodušno darilo se v imenu obdarovanih revčkov izreka najtoplejša zahvala in Bog plati!

Krajni šol. svet na Gorici, dne 25. marca 1896.

Anton Žager,

nadučitelj.

Načelnik
Franc Blatnik.

Zahvala.

Leta 1894 dal sem se pri slav. zavarovalni banki „Slaviji“ po gosp. zastopniku Ivanu Pintarju iz Nove cerkve zavarovati. Leta 1896 dne 7. svečana mi je klet pri vinogradu pogorela in odškodnina bila mi je tako povoljno izplačana, da si štejem v dolžnost vsakemu posestniku banko „Slavijo“ toplo priporočiti. Slovenci, zavarujte se pri slovenskem zavodu!

Smartno v Rožni dolini pri Celji,
dne 15. marca 1896.

Valentin Brežnik,
župan in priča.

Janez Jevnišek, s. r.

Hiša na prodaj.

Hiša v sredi trga Žalec je na prodaj. Hiša je jedn nadstropna s štirimi sobami, kuhinja, klet in shramba. Poleg malo gospodarsko poslopje in pa lepi vrt. Vse v dobrem stanu. — Cena 5200 gl. — Več pove (76) 3—1

Fridolin Skaza v Žalci.

Preselitev obrta.

Podpisani uljudno naznanjam vel. čast. duhovščini in drugim naročnikom, da sem se z mojim obrtom preselil iz Celja na moje posestvo na

Ostrožno št. 20 pri Celji.

Priporočam se pri tej priliki za naročitev vsakovrstnih pozlatarskih del, prenovljenje oltarjav, podob, okvirov in grobnih spomenikov vse dobro in po najnižjih cenah. Napravim tudi nove oltarje, tabernakelne, prižnice v vsakem zahtevanem slogu. Pismena naročila naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom (77) 3—1

Franc Hrašovic,

posestnik in pozlatar, Ostrožno št. 20 pošta Celje.

Izjava.

Mi podpisani izrečemo s tem javno, da smo popolnoma po krivem in neresničnem dolžili Andreja Samec, posestnika pri sv. Lovrencu pod Prožinom, tatvine, in obžalujemo to obrekovanje ter smo ga tudi pri sodnji prosili odpušcanja

V Celji, dne 30. sušca 1896.

(78) 1

Miha Vrečer

Marija Vrečer

Jožef Štor

Vrečer Florijan pri Št. Janži,

pri sv. Lovrencu
pod Prožinom

Naturno figovo žganje, dvakrat kuhano 50%
močno liker a 50 kr.
prodaja Franc Pustotnik, posestnik v Blagovici, pošta Lu-
koviča (Kranjsko.)
Vzorec se pošilja franco. (56) 10-5

Najizbornejše in najcenejše
členkaste travniške brane
izdeluje in iz zaloge prodaja poleg družih
kmetijskih strojev

JOS. LORBER
v Žalcu pri Celju

Cena jednuprežni brani 26 gld.
dvuprežni 32 gld.

Te brane se niso obnele samo na
travnih s najboljšim uspehom, ampak
tudi na polji pri pomladanski in jesenski
setvi za poravnavo brasid in usnetih gnojih,
kakor tudi še posebno za zrahljanje po
zimski mokrotni ali po plošah nastale površne
skorje, kar priča polno priznanjskih pisem.
Dalje proizvajajo vse v livarsko in
strojno stroko spadajoče predmete za žage,
mline in druge obrtnijske namene, kakor:
Zobna kolesa (vsake vrste), železna vretena,
logarje, kolobarje za jermena, zamašnjake
(Schwungräder), sploh vse sestavne dele za
stroje; potem ramsne vlitne plošče, kotle,
uteže, (tudi za ure), rošče, itd. itd.
Cene so niske, delo pošteno, postrežba
prijazna in točna.

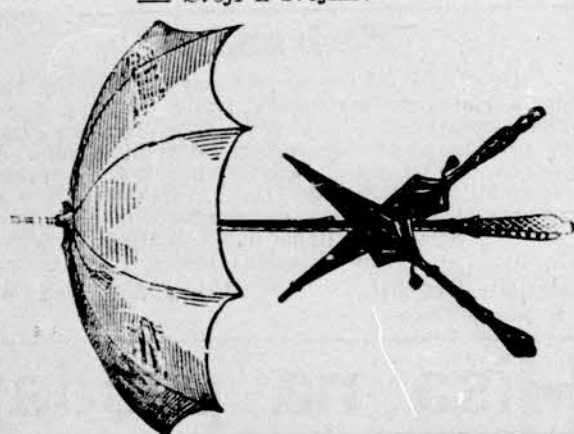
Starolitno železo se kupuje in po dobrih cenah plača.

LEOP. SCHARNER

marelar

Ungarthorgasse - V PTUJI - Ungarthorgasse

Priporoča svojo veliko zalogo
dežnikov in solčnikov
najlepše izpeljave po zelo znižanih cenah.
Dežnike na debelo prodajam po fabriških cenah.
Prevzamem vse poprave, kakor tudi preoblečenje
bodisi dežnikov ali solčnikov.
= Svoji k svojim! =

Kathreiner
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Debi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih po-
narejenih izdelkov je treba paziti
na izvirne zavojne s imenom:
Kathreiner

Milan Hočevar

trgovina špecerijskega blaga
v Celji, Glavni trg št. 10
nasproti farne cerkve

Priporoča
častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svoje blago, zagotav-
ljajoč dobre in cene postrežbe.

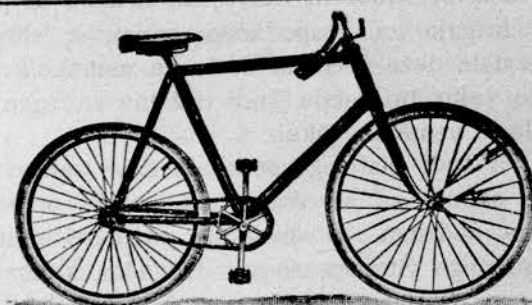
FRANC ČUDEN

Ljubljana, Mestni trg 25.

Največja zaloga vsakovrstnih
srebrnih in zlatih žepnih ter stenskih ur.

Vedno lepa izbira
najnovejših srebrnih in zlatih verižic,
kakor tudi druge srebrnine in zlatine.
Popravila izvršujejo se natančno in točno. Za dobro in
solidno delo se jamči.
Cenike razpošiljam na zahtevanje brezplačno.

Glavno zastopstvo za Kranjsko
svetovno znane tovarne „Stiria-koles“ tvrdke Iv. Puch
& drg. v Gradcu, tovarne „Premier-biciklov“ in več dru-
zih glasovitih tovarn.

Mehanična delavnica
tovarne Iv. Pucha, Poljanska cesta 31 v moji hiši.
Popravila naj blagovolijo gospodje kolesarji
tako pošlati, ker pozneje je več dela in bi se
ne moglo takoj postreči.
Ceniki so vedno na razpolaganje.
Cena letos jako znižana.

Najboljše za stenice, bolhe,
kuhinske golazni, mole, ži-
vinske parasite in dr.

Zacherlin
deluje čudovito! Mori kakor nobeno
drugo sredstvo — vsakovrstne žuželke,
za to tudi po celem svetu kot jedino enake
vrste slavno in priznane. — Njegova zna-
menja so: 1. zapečatena steklenica, 2 ime
„Zacherlin“.

(52) 12-2

Celje: Traun in Stiger, Alojz Walland, Viktor Wagg, Anton Kolenc, Fran Janesch, Milan Hočevar, Ferdinand Pellé, Josip Matič, Anton Ferjen, Friderik Jakovitsch, L. Leo Hannak, Karol Gela, lekarna, Fran Zangger, Topoljak & Pečnik, Vransko: Ivan Pauer, Konice: Jurij Michay, Vojnik: Fr. Zottl, Hrastnik: Alojzija Bauerheim, Konsumno društvo, Josip Wouk, Fr. H. Petek, Ljubno: A. Fabiani, Sevnica: S. F. Schalk, Ludovik Smole, Zwenkel & Cmp.

Planina: R. Grossler, Lud. Schescherk, F. Wambrechtsteiner, Gornji Grad: Jakob Božić, Poljane: Ferd. Ivanus, A. P. Krausdorfer, Anton Schwelz, Leopold Vukič, Pristava: And. Suppanz, Brežice: Fran Matheis, Varlec & Umek, Zalec: Adalb. Globočnik, Fran Kartin, St. Jurij: J. F. Schescherko, St. Lovrenc: Eliza Turin, Smarje: Josip Wagner, St. Paul: Norbert Zanier, Trbovlje: Konsumno društvo, J. M. Krammer, Fran Pollak, Rob. Stenowitz, Vitanje: Anton Daklin, Videm: Ivan Novak, Velenje: Karl Tischler.

POSOJILNICA V CELJI

registr. zadruga z neom. zavezo — Vorschussverein in Cilli, reg. Genossenschaft mit unbeschr. Haftung

Aktiva

Bilanca

Pasiva

		gld.	kr.			gld.	kr.
1	Račun inventarja: Stanje 31. decembra 1895	433	—	1	Račun deležev: Stanje glavnih deležev 31. de-		
2	posojil: Stanje 31. decembra 1895	1015781	06		cembra 1895	gld. 13000	—
3	naloženega denarja v raznih denarnih zavodih: Stanje				Stanje opravičnih deležev		
	31. decembra 1895	283462	03		31. decembra 1895	26141	—
4	vrednostnih listin: Stanje 31. decembra 1895	2498	70		Stanje vseh deležev 31. decembra 1895	39141	—
5	poštne hranilnice: Stanje 31. decembra 1895	1843	27	2	hranilnih vlog: Stanje 31. dec. 1895 gld. 1333445-91		
6	pro diversi: Predplačani ekspenzari 31. decembra 1895	682	36		Kapitalizovane bresti		
	Predplačana zavarovalnina 31. dec. 1895	277	30		za leto 1895	43901-22	
7	nerabljenih knjižic in tiskovin: Vrednost 31. dec. 1895	200	—	3	raznih obresti in dividende: Za leto 1896 predplačane		
8	raznih obresti: Zaostale obresti od posojil 31. dec. 1895	22277	38		obresti od posojil	6168	40
	Nevzdignjene obresti od v raznih denar-				Nevzdignjena dividenda od deležev 31. dec. 1895	1374	81
	nih zavodih naloženega denarja l. 1895	11077	07		dolgov: Vknjižen dolg na hiši	230	—
	Nevzdignjene obresti pri poštini hrani-			4	splošne rezerve: Stanje 31. decembra 1895	6000	—
	lilnici l. 1895	15	62	5	posebne rezerve 31. decembra 1895	77995	06
	Nevzdignjene obresti od vrednostnih			6	dobička in zgube: Čisti dobiček leta 1895	15490	65
	listin 31. decembra 1895	37	10	7			
9	splošne rezerve: Stanje splošne rezerve naložene na						
	lastno vložno knjižico štev. 2696						
	dne 31. decembra 1895	6000	—				
10	hiše in stavbe „Narodni dom“:						
	Vrednost hiše v Rotovški in Graški ulici v Celji						
	31. decembra 1895	37956	04				
	Vrednost hišnega inventarja po odbitku 10% dne						
	31. decembra 1895	90	—				
	Vrednost stavbenega prostora koncem leta 1895	25788	19				
	Izdatki za stavbo „Narodni dom“ do 31. dec. 1895	88587	21				
11	blagajne: Gotovina dne 31. decembra 1895	26740	72				
		1523747	05			1523747	05